Գ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 898 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 29 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1886 (Ն. Տ.) 10 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1887 13 ՌԷՊԻՒԼ ԱԽԸՐ 1304

20 ՓԱՐԱ (ՆՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

[illegible]
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան
غلطه‌ده نورادونكیان خاننده ارولك
غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ (ՆՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան		160
» Վեցամսեայ		80
» Եռամսեայ		40
Գաւառաց և օտար երկիրներու համար		
Թղթատարով տարեկան		240
» վեցամսեայ		120
Օտար երկիրներ, տարեկան	Ֆրանք	56
» վեցամսեայ		28

[illegible]

Les annonces sont reçues à l'Eastern Agency place Karakeuy Deïrmen Han Constantinople.

ԱՌ ԸՆԹԵՐՑՈՂՍ

Արդէն ծանուցինք Արեւելքի բաժանորդագնոյ մասին դեկ. 16է ի վեր որոշուած նոր փոփոխութիւնքն. համառօտիւ կը կրկնեմք։

Պոլսոյ համար, բաժանորդագին	160	ղրշ.
Վեցամսեայ	»	80 »
Եռամսեայ	»	40 »

Գաւառաց և օտար երկիրներու համար ըստ առաջնոյն 240 ղրշ. և 56 Ֆրանքի հաշուով։

Այս նոր կարգադրութիւնք ԱՌԺԱՄԱՆԱԿԵԱՑ պիտի մնան, մինչեւ որ մեր յուսացած քաջալերութիւնը գտնեմք հասարակութեան կողմանէ, վերջնական հրատարակելու համար զայնս։—

«ԱՐԵՒԵԼՔ» ձեռքէ կը ծախուի ի գին 20 փարայի։

ԱՌ ԳԱՒԱՌԱՑԻ
ԲԱԺԱՆՈՐԴՍ ԵՒ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՍ

Երեք տարուան փորձառութիւն մը ցոյց տուաւ մեզ թէ Արեւելքի բաժանորդագնոյ գանձման մէջ մեծամեծ դժուարութիւններ կը կրեն գործակալութիւնք, ինչ որ անվերջանալի թղթակցութեանց ևայլն կը դատապարտէ զվարչութիւնս որ հաշուոց կարգադրութեան համար շատ անգամներ զուր տեղը ժամավաճառ լինելէ զատ կրկին վնասուց ալ կ'ենթարկուի, այն է ծրարապէս կարգացնելու իւր լրագիրն և որ աւելին է, այս թերթերու թղթատարական ծախսն ալ հոգալու։

Այս անպատեհութեանց միանգամ ընդմիշտ վերջ տալու նպատակաւ Արեւելքի Վարչութիւնն որոշած է վերջնականապէս ջնջել գաւառաց մէջ գտնուած գործակալութիւններն, պահելով միմիայն հետեւեալներն.

ԳԱՀԻՐԷ.—Յովհաննէս էֆ. Պալըքճեան
ԶՄԻՒՌՆԻԱ.—Կարապետ էֆ. Սիմոնեան
ՄԱՆՉԷՍԴՐ.—Գարեգին էֆ. Մոլոսեան
ՄՈՒՇ.—Մկրտիչ էֆ. Սարըեան
ՆԻԿՈՄԻԴԻԱ.—Սարգիս էֆ. Էսկիճեան
ՓԱՂՏԱՏ.—Ներսէս և Սամուէլ էֆ. Թագէոսեանց
ՌՈՏՈՍԹՈՅ.—Մկրտիչ էֆ. Քիրազեան
ՎԱՌՆԱ.—Կարապետ էֆ. Յովասափեան

ԱՐԵՒԵԼՔ ի բաժանորդագնոյ մնացումը կ'ակնկալէ բառին բովանդակ իմաստով, այսինքն թէ, ամեն անոնք որք կը փափաքին բաժանորդագրուիլ և կամ բաժանորդ գոլով կ'ուզեն շարունակել իրենց բաժանորդագրութիւնն, պարտին՝ եթէ վերոյիշեալ գործակալութեանց չեն պատկանիր, [illegible] լրագրոյս վարչութեան հասցնել իրենց բաժանորդագինն։

Բաժանորդագինը ժամանակին չհասած թերթի մը առաքումը կը դադրի, առանց որ և է նկատողութեան։

Այն բաժանորդներն որք վերոյիշեալ գործակալութեանց միոյն կը պատկանին, պարտին [illegible] և [illegible] վճարել իրենց բաժանորդագինն մեր գործակալաց, որոց առ մեզ ուղղելը ապդարարութենէն միայն կախեալ է թերթերու շարունակութիւնը, եւ կամ ուղղակի առ վարչութիւնս յղել զայն։

Այս առթիւ և ի դիւրութիւն մեր բաժանորդաց, [illegible] բաժանորդագրութիւն կը հաստատենք գաւառաց համար ալ, ինչ որ ցայժմ չունէինք։ Բաց աստի կը յայտարարեմք թէ ամեն ոք կարող է իւր բաժանորդագինն հասցնել մեզ ԾՐԱՐՈՎ (կռուբօ) կամ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՎ եւ կամ ԹՂԹԱԴՐՈՇՄՈՎ (փուլ), թէեւ այս վերջին միջոցաւ մեզ հասած գումարներու վրայ վնասի մ'ալ ենթարկուած լինիմք։

Վերջացնելու համար սրտի անձին կը համարինք մեր խորին շնորհակալութիւններն յայտնել առ համայն գործակալութիւնս որք ամեն ջանք չ'խնայեցին մեր դժուարին գործոյն յաջողութեան նպաստելու համար եւ կը խնդրեմք որ դադրեցեալ Պոլսոյ գործակալք փակելով անցեալ հաշիւներնին անյապաղ մեզ հասցնել բարեհաճին իրենց հաշիւներ և պատրաստ ունեցած դրամներն։

Կ. ՊՈԼԻՍ, 27 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, 1886

ՆԵՐՔԻՆ
ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ
1886-1887

Տարին որ հրաժեշտ կուտայ մեզ՝ եթէ կարեւոր եղաւ Եւրոպիոյ համար, անշուշտ կարեւորագոյն էր Թուրքիոյ համար, շնորհիւ մի և նոյն Արեւելեան խնդրոյն, որոյ կեդրոնը լինելէ չէ դադրած մեր երկիր։

Իրենց աղմկով 1886-87 տարին լեցնող երկու գլխաւոր խնդրոց պատմութիւնն ըրինք չաբաթ առաջ Տարեկան Քաղաքական Տեսութեամբ։ Հասկնալի էր որ, այդ երկու խնդրոց պատճառած հոգերովը զբաղեալ, Օսմ. Կայս. Կառավարութիւնը ժամանակ չգտնէր հիմնովին մշակելու առաւել արդիւնաւոր խնդիրներ։ Սպառազինութիւնք, զինուորական վերակազմութեան ծրագիրք, և անոնց հարկաւոր եղած դրամական միջոցներուն հայթայթման աշխատութիւնք գրաւեցին Տէրութեան գրեթէ բոլոր կորովն և ուշադրութիւնը։ Նախ Յունաստանի և ապա Պուլկարիոյ կողմէ Տէրութեան սահմանները պաշտպանելու յանկարծական հարկին առջեւ, Օսմ. Կառավարութիւնն ի հանդէս բերաւ զինուորական և դրամական ոյժերու առատութիւն կամ առաձգութիւն մը, որ լաւագոյն տպաւորութիւն ըրաւ Թուրքիոյ բարեկամաց վրայ։

Այսու ամենայնիւ, 1886 տարին Թուրքիոյ համար իսկ ամուլ չեղաւ բոլորովին։ Ելմտական, առեւտրական, տնտեսական և իմացական տեսութեամբք ունինք նշանակելի քանի մը կարեւոր իրողութիւններ։

* *

Ելմտական տեսութեամբ, անժխտելի է թէ Տէրութեան ելմտական գործողութիւնք առաջուընէ շատ աւելի ձեռնհասութեամբ, աւելի տնտեսագիտութեամբ կատարեցան 1886 տարւոյն մէջ, և ելմտական բարեկարգութեան համար առաւել անկեղծ ճիգ մը գիտուեցաւ։ Քաղաքական վտանգալից կացութեան մը պահանջած զինուորական ծանր ծախքերն հայթայթեցան՝ գրեթէ առանց դպչելու Տէրութեան սովորական հասոյթներուն։ Միլիոն մը ոսկի ձեռք բերուեցաւ՝ գրաւ տալով Տէրութեան ապագայ շահու բաժինն Արեւելեան Երկաթուղեաց հասոյթէն. կէս միլիոն ոսկի եւս գտնուեցաւ՝ նմանապէս գրաւ տալով Տէրութեան ապագայ շահու բաժինն Իզմիր-Դասապայի Երկաթուղւոյ հասոյթէն։ Տագնապալից ճգնաժամու մը մէջ սոյն երկու Երկաթուղեաց ընծայած դրամական օգնութիւնն առ Տէրութիւնն՝ անշուշտ պիտի քաջալերէ զԲ. Դուռն նոր մղում մը տալու արուեստական այդ օրինակ շահաւէտ ձեռնարկութեանց աճման ու տարածման ի Թուրքիա։ — Ուշադրաւ եղելութիւն մ'էր նաեւ Օսմ. Կայս. Պանքայի հետ Տէրութեան նոր կարգադրութիւնն, որով երեք ու կէս միլիոն ոսկի զեղչեցաւ Պանքային առնելիքէն ու Տէրութեան երերուն պարտքէն, և նոր ոյժ մ'առաւ Տէրութեան ընթացիկ վարկը։—Տասանորդները վարձակալաց յանձնելու դրութեան վերահաստատմամբ, սովորական հասոյթք աճեցան՝ կը կարծուի թէ իբր մէկ միլիոն ոսկի։ Տասանորդաց արդիւնքն այժմ իբրեւ հնչուն դրամ կը մտնէ Տէրութեան Գանձը, փոխանակ հեռաւոր մթերանոցներու մէջ փտելու։—Կառավարութեան ընթացիկ փոխառութեանց տոկոսի ու դլխավճարի պայմանք աւելի տնտեսագիտօրէն կ'որոշուին այժմ։ — Ռէժիին անյաջողութիւնն ու կրած ծանր վնասները նշանակման արժանի առաջնակարգ եղելութիւն մ'են 1886 տարւոյն համար։ Անհերքելի է թէ Ռէժիին հաստատման կարգ մը պայմանք կարի անյարմար էին Թուրքիոյ պէս երկրի մը։ Այդ անյարմարութիւնները դէթ մասամբ դարմանելու յուսով, Ռէժին ու Կառավարութիւնը նոր կանոնագիր մը չինեցին, որով աւելի բնիկ հանգամանք մը կը տրուի սոյն եւրոպական ձեռնարկութեան։ Բայց մինչեւ որ ծխախոտի մաքսանենգութիւնն արգիլելու ազդու միջոցներ չգտնուին, Ռէժիին յաջողութիւնը ցմիշտ երկբայելի կը մնայ։— Տէրութեան պարտատէրերուն թողուած հասութից Վարչութիւնը չարունակեց իւր բարեյարդար և արդիւնաւոր ընթացք, ստարելով նաեւ բարեկարգման դրամական շրջաբերութեան, —յորում ի կիր առնալ օտար մանր դրամոց անլուր խառնակութեան վերջ տալու համար, Տէրութիւնը տարւոյս ընթացքին մէջ կտրեց և ի հրապարակ հանեց արծաթեայ մանր դրամներ, — «Թասֆիէլի Ցոլյանի» և «Խաթիգրալը Ցախիլիի» արժեթղթերէն կամ պարտամուրհակներէն զատ, որովք առժամապէս ապահովեցաւ Պետական Գանձուն անձկութիւնն՝ արտասովոր ծախուց հանդէպ։

Բայց տնօրինութիւնն որ ուրիշ ամեն մանակի միջոցէ աւելի յոյս տուաւ ելմտային բարեկարգման՝ էր Վսեմ. Ցակոբ փաշայի անուանումն յելմտական Նախարարութիւն։ Առաջին Հայազգւոյն անուանումն յայս բարձր և փափուկ պաշտօն՝ չէր ինչ դիպուածական. զի Ն. Վսեմութիւն, կայսերական Անձնական Գանձուն վարչութեան մէջ մուծած բարուոքմամբք, ցուցած էր ձեռնհասութիւն ելմտային աւելի ընդարձակ բարեկարգութեան մը գործոյն համար։ Վեհ. Սուլթանը, ջերմապէս փափաքող ելմտական և այլ բարուոքմանց, կը բարեհաճի շնորհել զիւր բարձր վստահութիւն ու աջակցութիւն, որպէս զի Ն. Վսեմութիւն ժամանակ և միջոց ունենայ իրագործելու իւր ելմտական ծրագիրը։

Թէ 1886 տարւոյն մէջ Կայս. Կառավարութեան ելմտային տնօրինութիւնք նպաստած են երկրին վարկը պահելու, հակառակ ամեն քաղաքական դժուարութեանց, պայծառապէս կ'երեւի մեր գլխաւոր արժէթղթոց գնոյն հետեւեալ բաղդատութեամբ.

		2 յունուար 1886	27 դեկտ. 1886
Օսմ. Փոնսոլիտէ	Դ.	15 12	16 5
	Ա.	24	25 1/2
	Բ.	15 1/2	14 7/8
	Գ.	15 12	16 5
Շըմէնտըֆէռ		55	55
Օսմ. Պանքա		489	520
Պրիմլի Թիւրք		344	555
Փոխառու. 1877		78 1/4	84 1/8

Վերջացող տարւոյն մէջ հունձքերն ընդհանրապէս լաւ էին, ի բաց առեալ քանի մը գաւառներ, այնպէս որ 1886ի հողային բերքերը 10-16 առ 100 աւելի կը համարուին միջին արտադրութենէն։

* *

Թուրքիոյ համար անպաստ ամեն քաղաքական փոփոխում վնասակար պէտք է համարուի նա՛և Թուրքիոյ վաճառականութեան։ Այս տեսութեամբ, պուլկարական խնդրոյն նորագոյն երեւոյթք անշուշտ վնասակար եղան մեր վաճառականութեան, և որ առաւել ցաւալին է, պուլկարական խնդրոյն երեսէն մեր վաճառականութեան կրած վնասները կրնան մնայուն լինել։ Բայց եթէ թողլով ապագայ պատահականութիւններն, յոկ 1886 տարւոյն մէջ վաճառականութեան ընթացքին վրայ ակնարկ մը նետենք, «Կ. Պոլսոյ Առեւտրական Սենեկի Լրագրոյն» վաւերական վկայութիւնն ունինք թէ, 1886ին վաճառականութեան ընթացքն աւելի բանուկ էր քան 1885ին։ Թէեւ, Կ. Պոլսոյ Հրապարակին կեդրոնացեալ ոյժն ու դիրքը կորուսանելուն պատճառաւ, 1886ին առեւտրական գործառնութիւնք սահմանափակ եղան, բայց ներածութիւնք չափազանց չէին, վաճառումն աւելի խնամեալ էր, վաճառականաց վարկն աւելի հաստատուն, որով այլ եւս չտեսանք ողբալի յաճախութիւնն այն սնանկութեանց, որք 1885ի վերջերն ընդհանուր տագնապ մը յառաջ բերած էին մեր Հրապարակի վրայ։ 1886ի սկիզբը, Կ. Պոլսոյ Հրապարակը խճողեալ էր վաճառօք որք դիւրաւ չէին սպառեր, ու վնաս կը պատճառէին ներածողաց. մինչ 1886ի վերջն հրապարակին վիճակն աւելի կանոնաւոր է։ Ներածմանց մէջ, նշանակելի է մանաւանդ խաչվէլի գնոյն 90 առ 100 բարձրացումն, և արտածեալ բնիկ վաճառոց մէջ, բուրդ, կաղին, խաղող, թուզ, արմտիք, ընդեղէնք և հունտք գնոց յաւելում մ'ունեցան 8-14 առ 100, մինչ այժմայ (Բէֆֆէ), աֆիոն ևն, ընկան 3-10 առ 100 միայն։ Թուրքիայէն արտածուող ծխախոտին 30 առ 100 համեմատութեամբ նուազիլն և գնոյն 70 առ 100 իջնալը նշանակելի ծանր իրողութիւն մ'է, զոր չի փոխարիներ Թուրքիոյ բուրդերուն գնոյ յաւելումն, արդիւնք անգլո-աւստրալեան բուրդերուն 60 առ 100 սղելուն։

Վաճառականութեան վիճակին վրայ խօսելով, պարտինք գոհութեամբ արձանագրել դատական բարուոքում մը։ Ամեն ազգէ պատուաւոր վաճառականներ առեւտրական դատարանաց անդամ կարգելով իբրեւ ժամանակաւոր դատաւորներ՝ առեւտրական արդարութեան բարւոք բաշխման կարեւոր ծառայութիւն մը մատուցուեցաւ։

* *

Առեւտրական դաշնագրաց վերաքննութեան խնդիրն այս տարի եւս յառաջ չկրցաւ տարուիլ։ Մինչ Թուրքիոյ մէջ եւրոպական արհեստագործութեան համար կարեւոր ջանք մ'եղած չունի, Եւրոպայի գործարանք եւս քան զեւս կը փճացնեն մեր բնիկ արհեստներ։ Կ. Պոլսոյ դերձակներն ու կօշկակարները մանաւանդ պաշտպանութիւն կը խնդրեն աւստրական, գերմանական և անգլիական պատրաստ հագուստներուն ու կօշիկներուն դէմ։ Թէպէտ առեւտրական դաշնագրաց վերաքննութեան պահուն Բ. Դրան նպատակակէտը պիտի լինի բարձրացնել մաքսերն ընդհանրապէս պատրաստ կամ կերտեալ նիւթոց վրայ, բայց եթէ, օրինակի համար, մեր դերձակներ Վիէննայի մեծ դերձակներէն և մեր կօշկակարներ անգլիական և գերմանական կօշկակարաց մեծ արհեստանոցներէն բան մը չսորվին, արհեստաւոր քանի մը դասերուն օգտաւելուն փոխարէն, ընդհանուր հասարակութիւնը պիտի տուժէ՝ աւելի սուղ գնելով պատրաստ կօշիկներն և հագուստներն, որք այժմ անհաւատալի կերպիւ աժան կը գնուին ի Թուրքիա, շնորհիւ եւրոպական մրցման, և գէթ արտաքուստ շատ զգալի չեն ըներ ծանր աւերումները, զորս մանաւանդ վերջին տարւոյ դրամական անձկութիւնը գործած է մեր քաղաքաց մէջ։ Ոմանք կը կարծեն թէ, մաքսերուն աւելնալուն պէս, Թուրքիոյ արհեստը պիտի վերականգնանայ։ Պէտք չէ սակայն մոռնալ թէ, մաքսերուն յաւելման առաջին և անմիջական հետեւանքն այն պիտի լինի որ Թուրքիոյ ժողովրդեան ամեն դասերն աւելի դրամ վճարել պիտի հարկադրին կենաց ամեն պէտքերուն համար, ամեն տեսակ արհեստական նիւթոց համար, զորս այժմ Եւրոպայէն կը ստանան։ Հարկ է ուրեմն որ հարստութեան ուրիշ աղբիւրներով ժողովուրդն ո՛չ միայն կարող լինի ծախուց այս անխուսափելի յաւելման տոկալու, այլ արհեստային բաւական յառաջացեալ վիճակ մը ունենայ, փոխարէն եւրոպական արտադրութեանց տեղը լեցնելու համար։ Այդ հարստութիւն, արհեստային այդ յառաջացեալ վիճակ ձեռք չեն բերուիր լոկ պաշտպան-դրութիւնն ընդգրկելով, այսինքն, մաքսերը փոխանակ 100ին 8է 100ին 15 կամ 25 սահմանելով։ Պաշտպան-դրութիւնն ամենեւին բարիք մը չի կրնար լինել Թուրքիոյ համար եթէ (բնիկ կամ օտար) մեծ դրամագլուխներ հայթայթելու, գործարաններ բանալու, ժողովրդեան արհեստային կրթութիւն տալու, արուեստային մեծ ձեռնարկութիւններն արտօնելու, ներքին հաղորդակցութեանց միջոցները բարւոքելու և ներքին մաքսերը ջնջելու աւելի կարեւոր ձեռնարկութիւններն եւս միանգամայն չգործադրուին։ Առանց այս էական պայմանաց, մաքսերն աւելցնելով Կառավարութիւնը պարզապէս անուղղակի տուրք մը դրած պիտի լինի Թուրքիոյ ժողովրդեան վրայ. — պիտի հարկադրինք դարձեալ նոյն արհեստային նիւթերը գնել Եւրոպայէն, բայց վճարելով գնոյ յաւելուած մը, որ, մաքսի ձեւով, պիտի մտնէ ուղղապէս Կառավարութեան արկղը։

* *

Եթէ արուեստային ձեռնարկութեանց կողմէ 1886 տարին ամուլ եղաւ, պետական վարժարաններուն տրուած մղման շնորհիւ իմացական շարժման կողմէ աւելի մխիթարական վիճակ մ'ունենք։ Թէ Օսմ. Կառավարութիւնն հանրային պետական կրթութեան համար այսօր առաջուընէ շա՛տ աւելի գումար մը կը յատկացնէ. թէ գաւառաց մահմետական և ոչ-մահմետական ժողովուրդներէն առնուած յատուկ կրթական տուրք մը կը գործածուի գաւառաց մէջ պետական քաղաքային (կամ աշխարհական) նախակրթարաններ ու միջնակարգ վարժարաններ բանալու, և թէ պետական բարձրագոյն վարժարանք կը վերակազմուին, և լաւագոյն մեթոտներու և կարողագոյն ուսուցիչներու շնորհիւ առաւել արդիւնաւոր կը դառնան, ասոնք իրողութիւններ են, որոց նշանակութիւնը չի կրնար վրիպիլ ո՛չ մէկ հեռատես դիտողի ուշադրութենէն։ Ինչպէս կառավարական պաշտօնից ամեն ճիւղերուն, նաեւ հանրային կրթութեան գործոյն մէջ Տէրութիւնն ամենայն ազատամտութեամբ կը ստանայ եւրոպացի մասնագէտներու աջակցութիւնը, մինչ Թուրք դրականութեան յառաջդիմութիւնք յուսալից երեւոյթ մը կուտան Թուրք ժողովրդեան իմացական ինքնուրոյն զարգացման գործին։

* *

1886 տարին Թուրքիոյ ներսերը շատ հանդարտ անցաւ։ Արաբիոյ պարբերական խռովութիւնք և Կրետէի Յունաց գրգռութիւնք ծանր նշանակութիւն մը չառին։—Տէրութեան ասիական նահանգաց մէջ, Իզմիրի և Սուրիոյ նահանգաց նիւթական յառաջդիմութիւնք ամենէն ուշադրաւ էին։—Յոյն հասարակութիւնն այս տարի պատրիարքական փոփոխում մ'ունեցաւ, և չդադրեցաւ զբաղելէ իւր ազգային-եկեղեցական առանձնաշնորհմանց պաշ-

---

—)(7)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԺԻՒԼ ՎԵՐՆ

ՀԻՆԳ ՇԱԲԱԹ ՕԴԱՊԱՐԿՈՎ

ԵՐԿՐԱԽՈՒԶԱԿԱՆ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ
ԵՐԵՔ ԱՆԳԼԻԱՑԻՈՑ Յ'ԱՓՐԻԿԷ

ՊՍԱԿԵԱԼ Ի ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՃԵՄԱՐԱՆԷՆ

ԳԼՈՒԽ Ե.

Արդէն՝ երկար ժամանակէ ի վեր աշխատած էր արաբական լեզուն եւ մանտինկեան այլ եւ այլ գաւառաբարբառներն ուսանիլ, եւ՝ շնորհիւ իւր բազմալեզուական ընդունակութեան՝ արագ յառաջդիմութիւններ ըրաւ։

Իսկ իւր որսորդ բարեկամը բնաւ չէր զատուեր քովէն։ Կը վախնար որ տոքթորն առանց բան մ'ըսելու թռիչ կ'առնուր։ Ուստի յոյժ համոզողական ճառեր կը խօսէր նմա, առանց համոզելու կարողութեան, երբեմն ալ սրտաշարժ աղաչանքներ կ'ընէր, որք նոյնպէս չէին ազդեր նմա։ Տիք կ'զգար որ կը սահէր իւր մատանց մէջէն։

Խեղճ Սկովտացին սաստիկ ցաւալի վիճակի մէջ էր։ Առանց սարսափելու չէր կրնար նայիլ կապուտակ կամարին։ Քունին մէջ ցնորեցուցիչ տատանումներ կ'զգար, անհուն բարձրութիւններէն վար կ'ընկնէր։

Պէտք է յաւելուլ թէ այս զարհուրելի մղձաւանջներու միջոցին մէկ կամ երկու անգամ անկողնէն վար ընկաւ եւ գլուխը վիրաւորեց, զոր իւր սաստին փոյթն եղաւ ցոյց տալ Ֆէրկիւսոնի։

«Եւ սակայն, աւելցուց զուարթօրէն, երեք ոտք բարձրութենէ միայն ընկնելով գլուխս այսչա՛փ ուռեցաւ։ Խորհէ անգամ մը․․․»

Այս խորազգած ակնարկութիւն բնաւ չյուզեց զտոքթոր Ֆէրկիւսոն։

«Մեք չպիտի ընկնինք, ըսաւ։

—Բայց վերջապէս, եթէ ընկնինք։

—Չպիտի ընկնինք։»

Այս կտրուկ պատասխանին առջեւ լռեց Քէննէտի։

Մասնաւորապէս սա կէտը զայրոյթ կը պատճառէր Քէննէտիի թէ տոքթորը զինքն իբրեւ իւր անձնաւորութենէն հրաժարեալ և իբրեւ օդային ուղեւորութեան ընկեր լինելու նախասահմանեալ կը նկատէր։ Անհերքելի զեղծում մը կը գործէր անձնական դերանուանց առաջին դէմքին յոգնականին վրայ։ Փոխանակ «ես» ըսելու, «մեք» կ'ըսէր։

Նոյնպէս բայերուն առաջին դէմքին յոգնականին վրայ. «Կը յառաջանանք․․․ պատրաստ պիտի լինինք․․․ պիտի հասնինք․․․» կ'ըսէր։

Նմանապէս «մեր» ստացական դերանուան վրայ. «Մեր» օդապարիկը․․․ «մեր» օդանաւակը․․․ «մեր» երկրախուզութիւնը, «մեր» պատրաստութիւնները․․․ «մեր» գիւտերը․․․ «մեր» վերելութիւնները․․․» կ'ըսէր։

Տիք կը դողար երբոր կը լսէր այս խօսքերը։ Թէ եւ մտքը դրած էր չընկերակցիլ նմա, բայց չէր ուզեր կոտրել իւր բարեկամը։ Խոստովանինք նաեւ թէ, առանց իսկ քաջ խելամուտ լինելու, ծածկաբար քանի մը հանդերձեղէն եւ իւր որսական լաւագոյն հրացանները բերել տուած էր Էտինպուրկէն։

Օր մը, յետ ճանչելու թէ մարդ բաղդաւորութեամբ մը կրնար ոք հազարէն մէկ հաւանականութիւն ունենալ յաջողելու, տոքթորին փափաքը կատարելու յօժարամտութիւն կեղծեց։ Բայց ուղեւորութիւնն յետաձգելու համար, շատ մը խուսափողական պատճառներ սկսաւ յառաջ բերել։ Նախ ուղեւորութեան օգտակարութիւնն ու պատեհութիւնը ժխտեց․․․ Նեղոսի աղբերակունք գտնելն իրաւցնէ կարեւո՞ր էր․․․ Մարդկային բարօրութեան իսկապէս ծառայելու գո՞րծ մ'էր․․․ Ափրիկէի բարբարոս ցեղերը քաղաքակրթուելով աւելի երջանիկ կրնայի՞ն լինել․․․ Մանաւանդ ո՞վ կրնար վստահութեամբ ըսել թէ քաղաքակրթութիւնն առաւել Եւրոպիոյ մէջ էր, քան թէ Ափրիկէի անծանօթ խորերուն մէջ․․․ Կարելի չէ՞ր սպասել տակաւին․․․ Ափրիկէի մէջ ուղեւորութիւնն անշուշտ օր մը նուազ արկածալից պայմաններով պիտի կրնար կատարուիլ․․․ Մինչեւ մէկ ամիս, վեց ամիս, եւ անշուշտ տարին մ'առաջ երկրախոյզ մը կը հասնի հոն․․․

Այս ակնարկութիւնք իրենց նպատակին հակառակ ազդեցութիւն կ'ընէին։ Տոքթորին անհամբերութիւնն առաւել եւս կը բորբոքէր։

«Կ'ուզես ուրեմն, յետամնա՛ց բարեկամ, սո՛ւտ բարեկամ, որ այս փառքն ուրի՞շ մը յափշտակէ․ ուրանա՞մ անցեալս․ ընկրկի՞մ այնպիսի խոչերու առջեւ, որք լուրջ չեն։ Վատ վարանումներո՞վ հատուցանեմ ինչ որ ըրին ինծ համար Անգլիոյ կառավարութիւնն եւ Լոնտոնի Թագաւորական Ընկերութիւնը։

—Բայց․․․ ըսաւ Քէննէտի, որ սովորաբար յաճախակի կը գործածէր զայն շաղկապ։

—Բայց, յարեց տոքթորը, չե՞ս գիտեր թէ իմ ուղեւորութիւնս պիտի նպաստէ այժմեան ձեռնարկներուն յաջողութեան։ Չե՞ս գիտեր թէ նոր երկրախոյզք կը յառաջանան դէպ յԱփրիկէի կեդրոնը։

—Սակայն․․․

—Լաւ մտիկ ըրէ զիս, Տի՛ք, և ա՛կնարկ մը ձգէ սա քարտիսին վրա՛յ։»

Տիք հնազանդեցաւ ակամայ։

«Նեղոսի ընթացքն ի վեր ե՛լ, ըսաւ Ֆէրկիւսոն։

—Կ'ելնեմ, պատասխանեց Սկովտացին հլութեամբ։

—Հասի՛ր ի Կոնտոքորո։

—Հասայ։»

Եւ կը խորհէր Քէննէտի թէ ո՛րչափ դիւրին էր այսպիսի ուղեւորութիւն մը․․․ քարտիսի վրայ։

«Առ սա կարկինին ծայրերէն մին, ըսաւ տոքթորն, եւ դիր սա քաղաքին վրայ, յորմէ անդին հազիւ կրցած են անցնիլ ամենէն քաջայանդուգն ուղեւորք։

—Դրի։

—Եւ այժմ փնտռէ՝ ծովեզրին մօտ Զանզիպարի կղզին, հարաւային լայնութեան 6° աստիճանին տակ։

—Գտայ։

—Հետեւէ այժմ այդ զուգահեռականին եւ հասիր ի Քազէհ։

—Հասայ։

—Վեր ե՛լ երկայնութեան 33° աստիճանէն մինչեւ Ուքէրէուէ լճին բերանն, ուր կանգ առաւ Սբէք տեղակալն։

—Ահաւասիկ ելայ։ Քիչ մնաց որ լճին մէջ ընկնէի։

—Արդ, գիտե՞ս ինչ կ'ենթադրուի [illegible]՝ ըստ այն տեղեկութեանց, զորս առած են եզերեայ ցեղերը։

—Չեմ գիտեր։

—Սա կ'ենթադրուի թէ այդ լիճ, որոյ վարի ծայրը լայնութեան 2° 30' աստիճանին տակն է, պարտի նաեւ երկուքուկէս աստիճան հասարակածէն վեր տարածիլ։

—Ստուգի՛վ։

—Արդ, նորա հիւսիսային ծայրէն ջուր մը կը վազէ, որ հարկաւ պարտի երթալ Նեղոսի հետ միանալ, եթէ նոյն ինքն Նեղոսը չէ։

—Յիրաւի հետաքրքրական է այդ։

—Այժմ կարկինիդ երկրորդ սայրն Ուքէրէուէ լճին այդ ծայրին վրայ դիր։

—Դրի, Ֆէրկիւսո՛ն բարեկամ։

—Քանի՞ աստիճան կայ երկու սայրերուն միջեւ։

—Երկուքի մօտ։

—Եւ գիտե՞ս, ինչ կ'ընէ, բարեկա՛մ Տիք։

—Չեմ գիտեր։

—Հազիւ հարիւր քսան մղոն, այսինքն ոչինչ։

—Գրեթէ ոչինչ, Սամուէլ։

—Արդ, գիտե՞ս ինչ կը լինի այս պահուս։

—Չեմ գիտեր։

—Ահաւասիկ։ Աշխարհագրական Ընկերութիւնն ամենակարեւոր համարեց այդ լճին հետախուզութիւնն Սբէքի ձեռամբ։ Հետեւաբար, Սբէք տեղակալն, այսօր հարիւրապետ, ընկերակցեցաւ Հնդկաստանի բանակին մէջ ծառայող Կրանթ հարիւրապետին հետ։ Եւ կառավարութեան կողմէ լիապէս նպաստաւորեալ մեծախումբ արշաւանքի մը գլուխ եղան, պաշտօն ունենալով լճին ի վեր ելնել, և մինչեւ Կոնտոքորո վերադառնալ։ Հինգ հազար լիրայէն աւելի դրամ տրուեցաւ իրենց։ Բարեյուսոյ կառավարիչն Հոթանթոյ զօրականներ դրաւ նոցա հրամանին տակ։ 1860 հոկտեմբերի վերջը ճանբայ ելան Զանզիպարէն։ Նոյն միջոցին, Խարթումի անգլիական հիւպատոս Ճոն Բէթհրիք ալ եօթն հարիւր ոսկւոյ չափ գումար մ'առաւ արտաքին գործոց նախարարութենէն, որպէս զի շոգենաւ մը յարդարէ ի Խարթում, և ըստ բաւականի նպարեղէն առնլով երթայ ի Կոնտոքորո, և անդ սպասէ Սբէք հարիւրապետին կարաւանին, որպէս զի պարենաւորէ զայն։

(Շարունակելի)

պանման խնդրով. — Ալպանիացիք եւ Քուրդք այս տարի մասնաւոր զբաղում մը չտուին Կեդր. Կառավարութեան. — Արեւելեան Երկաթուղեաց միացման գործն, որ 1885ի Յեղափոխութենէն ի վեր դադրած էր, տարւոյս մէջ ընդհատաբար յառաջ տարուեցաւ, և եթէ խաղաղութիւնք պահպանուի, կրնայ լրանալ նոր տարւոյն մէջ. — Կարևոր նահանգին կառավարական պաշտօնէից գործած մեծամեծ գողութեանց հրապարակումն ուշադրութիւն դարձուց գաւառային բարենորոգման անյապաղական հարկաւորութեան վրայ. — Եւ, ի վերջոյ, քանի քանի հրդեհներու և երկրաշարժներու առթիւ Վեհ. Սուլթանին առատաձեռն նուէրներն այս տարի եւս եկան յիշեցնել Թուրքիոյ ամեն ազգէ ժողովրդոց թէ ո՛րպիսի ազատամիտ, լիագութ և յառաջդիմասէր Ինքնակալի մը հպատակ լինելու պատիւն ունին.

ՏՕՔԹԷՕՌ Ն. ԱԼԵՔՍԱՆՏՐԵԱՆ, որ ի Լոնտոն ուսումնասիրած է իւր արհեստն և Անգլիոյ առաջնակարգ «Լընտըն Հոսբիտալ» հիւանդանոցին մէջ մասնաւորապէս աշխատած է վիրաբուժական և մանկաբարձական ճիւղերու, զանազան ախտերու, վէրքերու և մորթի հիւանդութեանց համար, վերջերս Պոլիս վերադարձած է և կը ծանուցանէ թէ ամեն երկուշաբթի, երեքշաբթի և չորեքշաբթի օրերը ժամ 4էն մինչեւ կէս օր պատրաստ է ձրիաբար դարմանել իրեն դիմող կարօտեալներն, առանց ազգի խտրութեան, յիւր բընակարանն Իւսկիւտար, Սելամիէ, Չիֆլիքտար Պաղչէսի, Թիւ 4. Նաև նոյն օրերը կէս օրէն վերջ և շաբթուան միւս օրերն առաւօտեան ժամ 4էն մինչեւ 8 պիտի գտնուի իւր տան մէջ մեծ հոգատարութեամբ դարմանելու համար իրեն դիմողները. 2—2

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆՔ Ի ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆ

Լոնտոնի պարսկական դեսպան Վսեմ. Մելքոն Խան՝ մայրաքաղաքիս դեսպան Վսեմ. Միրզա Մոհսին Խանի ընկերակցութեամբ երէկ Ազգ. Պատրիարքարան գալով երկար տեսակցութիւն մ՚ունեցաւ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր հետ.

ԱԶԱՐԵԱՆ ՍՐԲԱԶԱՆ

Վեհ. Սուլթանն հրամայած է որ Հայ Հռոմէականաց Պատրիարք Գեր. Ազարեան Սրբազան Հռոմ ուղեւորելէ երկու օր առաջ կայս. պալատ երթայ.

Ազարեան Սրբազան, որ հաւանաբար պիտի մեկնի յառաջիկայ յունվար 7ին, բաց ի Ս. Պապին նուիրեալ ծանրագին մատանիէն և Վատիկանի գըլխաւոր կարտինալաց շնորհեալ պատուանշաններէն, պիտի տանի նաև Վեհ. Սուլթանի մէկ ինքնագիր նամակն ուղղեալ առ Լէոն ԺԳ.

Կ՚իմանանք թէ Քաղաքական ժողովն՝ Ազգ. Պատրիարքարանի ելմտական ճիւղի ամենակարեւոր մէկ պաշտօնեայն, Սիմոնվիչ Սիմոնիկ էֆէնտին, դադրեցուցեր է իւր պաշտօնէն. Սիմոնվիչ էֆէնտին շուրջ մէկ տարիէ հետէ կը պաշտօնավարէր Ազգ. Պատրիարքարանի մէջ և իւր ձեռնհասութեամբ և խղճամիտ աշխատութեամբ մեծապէս օգտակար եղած էր, մասնաւորապէս վիճակագրական ճիւղի բարւոքման.

Շ. ԳԱՐԱՀԻՍԱՐԻ ՀՐԿԻԶԵԱԼՔ

Երկրորդ ցուցակ ի նպաստ Շապին Գարահիսարի հրկիզելոց նուիրատու անձանց.

Մեծապատիւ էֆէնտիք

Զաքարիա Փափազ օղլու 324. Մ. Գալլիփոլիտի Թրասիվոլոյ 216. Անաստաս Քիրօլոս և ընկ. 216. Եղիա Պէյլէրեան 216. Յարութիւն Տիլսիզեան և Թորոսեան 216. Արմենակ և Ռուբէն Մանուկեան 216. Գառնիկ Սարգիսօֆ և եղբարք 200. Խօնչէկիւլ Տատուրեան և ընկ. 108. Գրիգոր Խանճեան 108. Խրիստոնօս Փափազ օղլու 108. Խարալամպօսխրիստովէրգիեան 108. Յովհաննէս Փափազեան 108. Անտոնաքի Անանիատիս 108. Տ. Աճէմեան 108. Լէվի Կանխիտիս Քեղապեր օղլու 108. Մելիքեան եղբարք 108. Մ. Մարեանոյ 108. Ա. և Խ. Խօրասանճեան 108. Յ. Յակոբեան և որդի 108. Զալուքճեան Նշաստաճեան և ընկ. 108. Կ. Ս. Համամճեան 100. Յակոբ և Նազարէթ Մուրատեան 100. Ստեփան Նարլեան 100.

Գումար 3,308 ղրուշ.

Ի դիմաց Տնտես. Խորհրդոյ

Վ. Ատենապետ — Վ. Ատենադպիր
ԵՂԻԱԶԱՐ Մ. ՄԵԼԻՔԵԱՆ — Լ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Գեր. Տ. Մովսէս Ծ. վարդապետ Կեօմիւրճեան սիրով յանձն առած է աշխատակցել Շ. Գարահիսարի հրկիզելոց Հանգ. Յանձնաժողովին գործառնութեանց և այս մասին ի պաշտօնէ յանձնարարութիւն ընդունած ըլլալը կը ծանուցանէ բարեսէր ժողովրդեան ի գիտութիւն.

(ԿՆԻՔ ԱԶԳ. ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻ)

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Ազգային Պատրիարքարանի

Ի նպաստ ազգային հաստատութեանց Պատրիարքարանի կողմէ արտօնեալ գանձանակներն առ հասարակ ներկայ տարւոյ դեկտ. 31ին դադարած են շրջաբերութենէ, և կը հրաւիրուին մատակարար պաշտօնէութիւններն յառաջիկայ 1887 յունվար ամսոյ 2էն մինչեւ 5 ներկայացնել գանձանակի արդեանց հաշիւն և ընդ նմին՝ տպագիր արտօնագիրն, որպէս զի եթէ պայմանաժամը լրացած է՝ ջնջուելով նոր արտօնագիր յանձնուի. իսկ եթէ պայմանաժամը լրացած չէ դեռ, նորոգուի.

Սոյն պայմանաժամէն յետոյ 1887 թուականաւ արտօնագիր չի կրող և առանց տպագիր արտօնագրի շրջաբերող գանձանակները գրաւման պիտի ենթարկուին, ի լրագիրս Պաշտօնական ծանուցմամբ.

(Կնիք)

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ ՎԵՆԵՏԻԿԻ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ ՏՊԱՐԱՆԷՆ

ՄԱՐԴՆ, (Մանկութիւն, Երիտասարդութիւն, Ծերութիւն), խմբագրական քերթուած Գեր. Մովսէս Վ. Ամալըպոյեանի.

ՀԱՄԱՌՕՏ ԵՐԿՐԱՉԱՓՈՒԹԻՒՆ, ի պէտս ազգային դպրոցաց, համաձայն եւրոպական ծրագրաց, երկասիրութիւն Հ. Մեսրոպ Սահակեանի.

ՓԻՏԱԿԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄՆ, մէկ տարեկանն ամբողջ հաւաքեալ, առանձին հատոր մը կազմած է և կրնայ կաղանդի առթիւ գեղեցիկ յարմար նուէր մը լինել. Կը ծախուի Գրավաճառաց քով և Ն. Պէրպէրեան Տպագրատունը.

Հրատարակուեցաւ ԷԹՄԷՔՃԻ ԽԱԹՈՒՆ հետաքրքրաշարժ վէպին երրորդ հատորն կազմեալ.

Հրատարակուեցան ԴԱՐԲՆՈՑԱՊԵՏԻ 15-18 թիւերն.

ՓՈՒՆՋՔ
ՀԱՏԸՆՏԻՐ ԱՌԱԿԱՑ
Տ. Լ.

Կը ծախուի ի գին 100 փարայ, Յ. Գափաֆեան գրատունը, Զագմագճըլար-Եօգուշու. 1—3

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ, ԱՍՏԻՃԱՆՔ ԵՒ ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ

Կայսերական հրամանաւ՝

Պաղտատի կուսակալ անուանեցաւ Շքոտրայի կուսակալ Մուսթաֆա Ասիմ փաշա.

Շքոտրայի կուսակալ և միանգամայն զինուորական հրամանատար անուանեցաւ կայս. երկրորդ զօրաբանակի նախորդ հրամանատար Թահիր փաշա.

Իւլայի առաջին աստիճան տրուեցաւ Առեւտրական Վերաքննիչ Ատենի նախագահ Սուբհեան Վսեմ. Յովհաննէս էֆէնտիի և Համբային Պարտուց վարչութեան Թղթակցութեանց տնօրէն Մեհմէտ պէյի.

Երկրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Մէքքէի Էմիր Շէրիֆ Աւն-իւլ-Րէֆիգ փաշայի եղբօրորդւոյն Շէրիֆ Հասան պէյի.

Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Գերմանիոյ ընդհ. հիւպատոսներէն Պ. Բայզէրի.

Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ նորա որդւոյն Պ. Շարլ Բայզէրի.

Չորրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Մալկարայի Գայմագամ Էմին փաշայի.

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆՆ

Ուրբաթ աւուր Սելամլըքէ հանդէսէն յետոյ, անգլ. դեսպան Սըր Ուիլլեամ Հուայթ՝ Վեհ. Սուլթանի յատուկ հրաւիրանօք Եըլտըզի կայս. պալատն երթալով պատիւ ունեցաւ Ն. Կ. Վեհափառութեան ներկայանալու. Արարողապետ Մունիր փաշա և դեսպանատան առաջին թարգման Սըր Ալֆրէտ Սանտիսըն ներկայ էին ունկնդրութեան որ տեւեց շուրջ երկու ժամ. Վեհ. Սուլթանն յոյժ սիրալիր կերպիւ խօսակցեր է Սըր Ո. Հուայթի հետ և մասնաւորապէս խնդրեր է ի նմանէ Նոր Տարւոյ առթիւ իւր շնորհաւորութիւններն ու բարեմաղթութիւններն հաղորդել Վեհ. Թագուհւոյն. Դեսպանը ջերմ շնորհակալիք յայտնելէ յետոյ, ծանուցեր է Ն. Վեհափառութեան թէ ստացած է իւր նախորդին՝ Սըր Էտ. Թօրնթընի հրաժեշտի գիրն հանդերձ իւր յանձնարարագրերով. Վեհ. Սուլթանը շնորհաւորելով զՍըր Ուիլլեամ Հուայթ իւր վերջնական անուանման համար, գոհունակութիւն յայտներ է. յետոյ խօսակցութիւնը դարձեր է քաղաքական ընդհանուր խնդրոց և մասնաւորապէս Թուրքիոյ ելմտական գործոց վրայ. Այս առթիւ Վեհ. Սուլթանն յոյս յայտներ է — որում հաւանիլ տուեր է նաեւ անգլ. դեսպանն — թէ Ելմտական Նախարար Վսեմ. Յակոբ փաշա պիտի յաջողի իւր եռանդուն գործունէութեամբ գոհացուցիչ վիճակի մը մէջ դնել Տէրութեան ելեւմուտքը. Յաւարտ ունկնդրութեան, Վեհ. Սուլթանն յայտներ է դեսպանին թէ ի մօտոյ կայս. պալատ պիտի հրաւիրէ զԼէտի և Օր. Հուայթ.

ՖԷՆԷՐԻ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆ

Թարապիոյ Յոյն մետրապոլտին ընտրողական ժողովոյ անդամ ընտրուելու մասին խնդիր ծագելով, Յունաց պատր. Տեղապահն լուծեր է ընտրողական ժողովը յայտարարելով թէ Թարապիոյ մետրապոլտին ընտրութիւնն հակառակ է օրինաց.

Մետրապոլտի ընտրութեան կուսակիցք ի ժողով գումարուելով խորհրդակցեր են Բ. Դրան դիմել, սակայն տակաւին յայտնի չէ թէ ինչ որոշում տուած են.

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ

Ըստ մասնաւոր տեղեկութեանց Մէնէֆէօռի, Պադէնպէրկի Աղէքսանդր իշխանն այս պահուս Պուքրէշ կը գտնուի. Զրոյց մը կը յիշուի թէ Աղէքսանդր իշխանն ինչ ինչ հրահանգաց կ՚սպասէ զորս ստանալէն անմիջապէս յետոյ Ճիւրճէվօ և Ռուսճուգ պիտի ուղեւորի.

—Թարիք յիշելով Պադէնպէրկի Աղէքսանդր իշխանի Ռումանիա հասնելուն, կ՚ըսէ թէ այդ մասին պաշտօնական տեղեկութիւնք կը պակսին, սակայն, կը յարէ, եթէ այս լուր ստոյգ է, ըստ ամենայն հաւանականութեան Աղէքսանդր իշխանն հաստատապէս յուսալով որ Սոպրանիէն զինքը վերստին պիտի ընտրէ, այս միջոցը խորհած է որպէս զի առանց ժամանակ կորսնցունելու Պուլկարիա մտնէ.

Լաւատեղեակ ակմբոց մէջ առանց բնաւ տարակոյսի կը կարծուի թէ, կ՚ըսէ Թուրք Թերթը, Ռուսիա պիտի դըրդէ զՊուլկարիա այն պահուն յորում Սոպրանիէն վերստին ընտրէ Պադէնպէրկի իշխանը.

Խնամակալութեան պատուիրակ Տր. Վուլքովիչ, որ մայրաքաղաքս կը գտնուի, Բ. Դրան յայտարարած է թէ Սոպրանիէն բնաւ միտում չունի վերընտրել Աղէքսանդր իշխանը.

Ընդդիմադիր կուսակցութեան պետ Պ. Տռական Ցանկոֆ այսօր Սոֆիայէ ճամբայ կ՚ելնէ մայրաքաղաքս գալու համար.

—Սոֆիայէն առնուած նորագոյն տեղեկութիւնք կը յայտնեն թէ երկու օտար հիւպատոսարանք ջերմապէս կ՚աշխատին համոզել Խնամակալութիւնն՝ ընդդիմանալ մինչ այն ջանից զորս դիւանագիտութիւնք կ՚ընէ ռուսո-պուլկարական վէճն հաշտարար եղանակաւ մը լուծելու համար. Հետեւաբար Սոֆիայի քաղաքական ակմբոց մէջ կը կարծուի եղեր թէ Պ. Ցանկոֆ չպիտի կարենայ ո՛չ մէկ պարագայի մէջ արդիւնք մը ձեռք բերել, վասն զի արդի կառավարութեան զինուորական տարրն հաստատապէս որոշած է իշխանութիւնը ձեռքէ չթողուլ և փութացնել Աղէքսանդր իշխանի վերադարձն Պուլկարիոյ իշխանական գահուն վրայ.

—Թուրք լրագիրք խօսելով Աղէքսանդր իշխանի վերընտրելիութեան հաւանականութեան վրայ, կ՚ըսեն թէ այդպիսի պարագայի մը մէջ իրաց վիճակը բոլորովին պիտի փոխուի և խնդիրն աւելի պիտի կնճռոտի.

Հագիգաթ կը կարծէ թէ մեծ Տէրութիւնք այլ եւս գործնական ճնշման պիտի ձեռնարկեն և չպիտի շատանան միմիայն դիւանագիտական ազդարարութեամբք զորս ըրին ցարդ.

ՕՏԱՐ ԹՂԹԱԴՐԱՄՔ

Նոր որոշման մը համաձայն, օտար թղթադրամոց միմիայն շրջաբերութիւնն արգիլուած է հրապարակի վրայ, իսկ դրամատանց մէջ և սեղանաւորաց քով անոնց գտնուելու մասին թոյլտուութիւն եղած է բարձրագոյն հրամանաւ.

ՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՓՈՐՁ

Երեկ սպանութեան փորձ մը եղաւ Բէժիի ընդհ. Տնօրէն Պ. Օպուանոֆի վրայ, սակայն հարուածը վրիպելով, Պ. Օպուանօ անվտանգ ազատեցաւ. միայն իւր քով գտնուող Բէժիի ֆրանսացի պաշտօնեայ մը ծանրապէս վիրաւորեցաւ.

Կը յիշուի թէ զինուորական քննիչ յանձնաժողովոյ նախագահ Իսմայիլ փաշա Պաղտատ պիտի ղրկուէր տեղւոյն շրջակաները թափառող այլ և այլ ցեղերու մէջ ծագած թշնամութեանց և կռիւներու վերջ մը տալու համար և թէ յետոյ Ն. Վսեմութեան ուղեւորութիւնն յետաձգուած էր. Արդ, այս անգամ սոյն պաշտօն յանձնուեր է վեցերորդ զօրաբանակի հրամանատարին.

—Ծերակոյտի անդամ և արքունի կանանոցին ծախուց տնօրէն Բէհճէթ փաշա, որ ժամանակէ մ՚վեր անկողնոյ կը ծառայէր, շաբաթ գիշեր մեռաւ. Յուղարկաւորութիւնն այսօր պիտի կատարուի մեծ հանդիսիւ.

—Անգլիական դեսպան Սըր Ուիլլեամ Հուայթ երէկ Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին և Արտաքին գործոց նախարարի խորհրդական Վսեմ. Տատեան էֆէնտիի հետ.

—Հագիգաթ ուղղեալ բազմաստորագիր նամակ մը կը բողոքէ Գըրդքիլիսէի անտառաց քննիչ Յակոբ էֆէնտիի դէմ որ գեղծումներ կը գործէ եղեր իւր պաշտօնին մէջ. Թուրք թերթն այս առթիւ ձեռնհաս իշխանութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ.

—Տր. Վուլքովիչ Խնամակալութեան հրամանաւ խնդրեր է կայս. կառավարութենէն վերցնել Մուսթաֆա-Փաշայի սահմանագլխոյն վրայ հաստատեալ շղթայն ու քարանթինան, վասն զի հընտախտը բոլորովին դադրած է ի Պուլկարիա.

—Աթէնքի օսմանեան դեսպան Ֆէրիտուն պէյ Բ. Դրան հրամանաւ դիտողութիւններ ուղղեր է Հելլենական կառավարութեան՝ Կրետէի յոյն հիւպատոսին վերջին արարքներուն պատճառաւ.

—Պառոն տը Վանտէօվր որ Բերայէն ի Մաքրիգիւղ երկաթուղւոյ մը շինութեան մենաշնորհն ստանալու կ՚աշխատի, Տէրքոսեան ջրի ընկերութեան երկրաչափ Պ. Պուգանի աջակցութիւնը խնդրեր է իւր ծրագրի գործադրման վերաբերեալ ինչ ինչ խնդրոց քննութեան համար.

—Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ զինուորական նուագածուաց նոր խումբ մը կազմուեցաւ Սելիմիյէի զօրանոցին մէջ.

—Զինուորագրութեան նոր օրէնքէն չորս հազար օրինակ տպագրուելով բոլոր զօրաբանակաց ղրկուեցաւ. Այս օրինագիրքէն ուսկից քան հազար օրինակ եւս պիտի տպագրուի, ի վաճառ պիտի հանուի.

—Քաղաքապետութեան ժողովոյ նախագահ Րէմզի էֆէնտի, որ քանի օրէ ի վեր հիւանդ էր, նախընթաց օր մեռաւ. Յուղարկաւորութիւնը կատարուեցաւ երէկ ի ներկայութեան բարձրաստիճան պաշտօնատարաց.

—Սպարապետի Դուռը տումար մը ներկայացնելով Ելմտական նախարարութեան՝ կը պահանջէ զինուորական ծախուց յատկացեալ այն գումարն որ կը գանձուի մայրաքաղաքիս շրջակայ չորս գաւառակաց հասոյթէն, բայց որում այդ գաւառակաց ելմտական վարչութիւնն Ելմտական Նախարարութեան յանձնուած է այժմ.

—Շքոտրայի առողջապահական չըրթայի բժիշկն սպաննուեր է Արնաւուտի մը ձեռամբ. Կ՚ըսուի թէ սպանութեան շարժառիթ եղած է վրէժխնդրութիւն.

—Վեհ. Սուլթանը վաւերացուց Պատերազմական Նախարարութեան և Բէժիի ընկերութեան միջեւ կնքեալ պայմանագիրն, ծխախոտի մաքսախոյզութեան արգելման համար. Այս կանոնագիր ինչ ինչ պատժական տնօրէնութիւններ կը պարունակէ, որոց գլխաւորք են հետեւեալք.

1. Երբ մէկը ծածկաբար ծխախոտ պատրաստէ, վաճառէ կամ գնէ, այդ ծխախոտը գրաւուելէ զատ, մէն մի քիլոկրամի վրայ 40 ղր. տուգանք կ՚առնուի.—2. Երբ Բէժիի կողմէ այլեայլ տեղերէ գանձուած տրոց մասին խարդախութիւնք գործուին, տրոց կրկնապատիկը կ՚առնուի.—3. Երբ առանց հրամանագրի կամ հրամանագրէն տարբեր հողի մը վրայ ծխախոտ մշակուի, այդ ծխախոտ կը գրաւուի կամ կ՚ջնջուի. Երբ հրամանագրի մէջ նշանակուած տարածութենէն աւելի ընդարձակ հողի մը վրայ ծխախոտ մշակուի, աւելի մասին վրայ գտնուած ծխախոտը կը գրաւուի կամ կը ջնջուի.—4. Արձանագրող պաշտօնեաներէն պահուած ծխախոտք եթէ երեւան ելնեն, կը գրաւուին և մէն մի քիլոկրամի վրայ 40 ղրշ. տուգանք կ՚առնուի.—5. Գաղտնաբար ծխախոտ փոխադրուած ժամանակ, այդ ծխախոտը կը գրաւուի և 40 ղրշ. տուգանք կ՚առնուի նոյնպէս.—6. Բէժիի դրոշմը չկրող ծխախոտք կը գրաւուին և նոյն տուգանքը կ՚առնուի.—7. Երբ զինուորականներէ զատ ուրիշ խումբերու միջեւ ծխախոտի գնում կամ վաճառում տեղի ունենայ, առանց հրամանագրի, դարձեալ կը գրաւուի և նոյն տուգանքը կ՚առնուի.—8. Եթէ օգոստոս 1ին մշակողաց ձեռքը ծխախոտ գտնուի, կը գրաւուի.—9. Եթէ ծխախոտ մշակողք չգործադրեն այն տրամադրութիւն որոյ համեմատ արմատք և բունք պէտք է խլուին հունձքէն յետոյ, տեղական իշխանութիւնք պէտք է բռնի գործադրել տան և 24 ժամէն 5 օր բանտարկութեան դատապարտեն այդպիսիները.

—Թէեւ հնտախտը Թրնովայի շըրջակայից մէջ բոլորովին անհետացած է սակայն առողջապահական վարչութիւնն յատուկ բժիշկ մը պիտի ղրկէ անդ աւելի մօտէն քննելու համար.

—Տրապիզոնի զինուորական հրամանատար Հասան փաշա կայս. կառավարութեան հրամանաւ Կ. Պոլիս եկաւ.

—Պոլսոյ պատժական ատենի անդամներէն Վահրամ պէյ Տատեան՝ դատարանի քարտուղարին և երկրաչափի մ՚ընկերակցութեամբ Հատըմքէօյ գնացած է, քննելու համար թէ ինչպէս պատահած է վերջերս այդ գիւղին մօտ երկաթուղւոյ կառախումբի մը ներքեւ ճմլուած մարդու մը մահն.

—Իզմիրէն կը գրեն թէ Սէյտի-Քէօյի մօտ արիւնաշատ կռիւ մը տեղի ունեցեր է Բէժիի դէտերուն և մաքսախոյզերու և ի վերջոյ այս վերջնոց և տեղւոյն ոստիկանութեան միջեւ. Այս կռիւներուն պատճառն է ծխախոտի մաքսախոյզութիւնն որ ընդարձակ սահմանի մը մէջ կը կատարուի այդ գիւղին մէջ. մաքսախոյզք սովորաբար երկաթուղւոյ կայարանէն քիչ հեռու տեղ մը կը պահուըտին և կառախումբըն անցած պահուն իրենց քով պահուած ծխախոտի հակերը կը նետեն կառքին մէջ ուր մի քանի ընկերներ կ՚ունենան միշտ. այս կարգի մաքսախոյզութիւն մ՚արգիլելու համար է ահա որ ոստիկանք յարձակում մ՚ըրեր են մաքսախոյզներուն վրայ. կռիւն ա՛յն աստիճան սաստկացեր է, որ հարկ եղեր է Իզմիրէն ոստիկան ու զինուոր կանչել, որք գիւղը պաշարեր և վաթսուն հոգի ձերբակալեր են. կռուոյ միջոցին հինգ հոգի վիրաւորուեր եւ երեք հոգի մեռեր են, որոց մէն չաւուշ մ՚է.

—Համբային Պարտուց վարչութիւնը, Բերայի բնակչաց դիւրութիւն մ՚ընծայելու նպատակաւ սենեակ մը հաստատած է (մեծ փողոց, Պ. Պ. Վարդանի և Քէօնի վաճառատանց միջեւ գտնուող անել անցքին մէջ) ուր օսմ. ոսկւոյ փոխարէն արծաթ մանր դրամներ պիտի տրուին այս օրէ սկսեալ.

ՆՈՐ ԹԱՏՐՈՆ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ
ԲԵՐԱՅԻ

ԼԱՔՄԷ ի առաջին ներկայացումը պիտի տրուի վաղ գիշեր. Ամբողջ խումբը պիտի խաղայ այս նշանաւոր թատերգին մէջ որ Բարիզի Օփէռա-Գոմիքի ամենէ փայլուն յաջողութիւններէն մին եղած է. Թատրոնի Տնօրէնութիւնն, որ կը յուսայ քանի մը անգամ ներկայացնել զայս խաղ, ամեն ջանք ի գործ դրած է ի հանդէս ածման շքեղութեանն համար.

Ի մօտոյ ՀԻՒԿՆՕՆԵՐԸ, ՆԻՆԻՇ եւ ԵՐԵՔ ԿԻՆ ՄԷԿ ԵՐԿԱՆ ՀԱՄԱՐ.

ԹՐԱՄՈՒԷՅԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ

[illegible]

1886 Դեկտեմբեր 1էն մինչեւ Դեկտեմբեր 31

	Օրական	Ամսական
Պէշիկթաշի գիծ	5556.40	172239.—
Աքսէրայի »	4694.94	145543.25
Շիշլիի »	4819.30	149398.25

Ընդհանուր Տնօրէն
Ա. ԹՐԻՒԼԷ

7 Յունվար 1887
Կ. Պոլիս

ԱՆՏՕՆ ԶԱՐՔԵԱՆ

ՊՈԼԻՍ, ՀԱՄԻՏԻՅԷ ՃԱՏՏԷՍԻ, ԹԻՒ 19

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԹԷՄԲՈՒԻ

Սոյն վաճառատան մէջ կը գտնուին և կը ծախուին տըմպէքի ամեն տեսակ բուլեր, ինչպէս նաև սըլաղան տեսակ օտար բուլեր. Ընթացիկ գնոց ցուցակը ձրի կը տրուի յաճախորդաց. Օտար երկիրներէ թղթակցութիւնք կ՚ընդունուին.

ԱԶԴ

Պ. Ժ. Տ. Ծանէթթոյի դրամատունը պատիւ ունի ծանուցանել արգոյ հասարակութեան թէ յառաջիկայ փետրուար 1ին (ըստ Ն.) Արքունի Փողէբանոցին մէջ տեղի պիտի ունենայ Բումէլիի երկաթուղեաց արժեթղթոց 102 երրորդ վիճակահանութիւնը.

500 թիւեր պիտի շահին.

ՄԵԾ ԲԱԺԻՆ 300,000 ֆրանք

1	բաժին	25,000 »
2	»	10,000ական ֆր.
6	»	2,000 » »
12	»	1,250 » »
28	»	1,000 » »
450	»	400 » »

Պ. Ժ. Տ. Ծանէթթոյի դրամատունը կը ծախէ շահուց մէկ հինգերորդին իրաւունք ունեցող 100 թիւեր ի միասին 150 ղրշ.ի, 50 թիւեր ի միասին 75 ղրշ.ի, 25 թիւեր ի միասին 37 1/2 ղրշ.ի, 10 թիւեր ի միասին 15 ղրշ.ի և 5 թիւեր ի միասին 7 1/2 ղրշ.ի.

Ամբողջ տոմսին գինն է 7 1/2, կէսինը 5 և մէկ քառորդինը 3 ղրշ.

Այս տոմսերէն գնել փափաքող անձինք պարտին ժամանակին դիմել Դրամատունս. Գաւառներէն եկած խնդրանաց հետ պէտք է ղրկել նաեւ փոխարժէքը.

Արգոյ հասարակութեան կը յանձնարարենք գնել այս տոմսերէն, որովհետեւ քիչ ստակով մարդ բաղդ կ՚ունենայ մեծ գումարներ շահելու.

Դիմել առ

Ժ. Տ. ԾԱՆԷԹԹՈՅ
Կալաթա, Գօմիսիօն խան, Թիւ 18

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

ՊՈՒԼԿԱՐ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Բարիզ, 8 յունվար.

Պուլկար պատուիրակութիւնն այս իրիկուն Բարիզ հասաւ. Արտաքին գործոց նախարար Պ. Ֆլուրէնս հաւանօրէն այսօր պիտի ընդունի զանոնք.

Բարիզ, 9 յունվ.

Արտաքին գործոց նախարարն այս առաւօտ պիտի ընդունի Պուլկար պատուիրակներն. Այս ընդունելութիւն պաշտօնական ո եւ է գոյն չպիտի ունենայ.

Խմբագրի մը հետ տեսակցելով, պուլկար պատուիրակներն ըսեր են թէ թշնամի չեն Ռուսիոյ, սակայն կ՚ուզեն պահպանել իրաւունքներն զորս ի ձեռին ունին Սահմանադրութեան շնորհիւ. յարեր են թէ պուլկար ժողովուրդը չուզեր Մինկրէլ իշխանն, սակայն պիտի ընդունի ուրիշ ո և է իշխան որ ընտրութիւնք վաւերացնեն Տէրութիւնք եւ որ կարենայ արժանաւորապէս ներկայացնել զՊուլկարիա.

Կը կարծուի թէ Պուլկար պատուիրակները չորեքշաբթի կամ հինգշաբթի պիտի մեկնին ի Հռոմ, ուստից Կ. Պոլիս պիտի երթան Պուքրէշի ճամբով.

ՆԱԽԱՐԱՐԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊ ՅԱՆԳԼԻԱ

Լոնտոն, 8 յունվար.

Լօր Սալըզպըրիի նախարարութիւնն, հակառակ կրած փոփոխութեանցն, երկարատեւ չթուիր.

Գաղթականութեանց նախարարութիւնն (որ թափուր մնացած էր Պ. Էտուարտ Սթէնհօբի անուանմամբ ի պատերազմական նախարարութիւն) առաջարկուեցաւ Լորտ Գառնարվընի (պահպանողական).

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԹՈՒՐՔԻԱ

Լոնտոն, 8 յունվ.

Անգլիական լրագիրք կը հերքեն երկիւղալի զրոյցներն Անգլիոյ եւ Թուրքիոյ յարաբերութեանց վրայ. (Տե՛ս մեր շաբաթօրեայ Քաղաքական Տեսութեան եգիպտական մասին մէջ).

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 29 դեկտ.

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

		Դահեկան
Երէկ իրիկուն գոց. (Միաց. D. [illegible] Գ. Կ.		16 5
Գօրսայէն գոցուելէն վերջը	»	16 5
Բերայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	16 4
Բարձրագոյն գին		16 4 1/2
Նուազագոյն »		16 4
Կէս օրին		16 4

ԻՍԹԻԳՐԱԶԸ ՏԱԽԻԼԻ

Երէկ երեկոյ	(Գ. Կ.)	36 27
Այս առաւօտ	» »	36 30
Կէս օր	» »	36 30
Փոխառութիւն 1858) » 1862)	A. Սէրի	23 10
» 1860) » 1863) » 1872)	B.	14 30
» 1865) » 1869) » 1873)	C. »	16 4

ԻՒՆԻՖԻԷ Եգիպտական

Երէկիրիկուն գոցուեցաւ	82 20
Այս առաւօտ բացուեցաւ Գ. Կ.	82 20
Կէս օրին	82 20

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

[illegible] ժէնէրալ	Գ. Կ.	[illegible]	3 14
Գրէտի ժէնէրալ	Գ. Կ.	Օսմ. »	6 7
Պանք տը Գօնս.	»	»	5 27
Յօս. Շանժ է Վալէօր	»	»	3 15
Թրամուէյ	»	»	277 1/2
Ռումէլիի երկաթուղի		Ֆր.	35 50
[illegible]		»	—
[illegible] Լաւրիոմի		»	85

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 8 Յունվար, ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. քօնսօլիտէ	100 11/16
Օսմ. » Սէրի Դ. բացուեցաւ	14 1/2
» » » գոցուեցաւ	14 9/16
» » » Ա.	23 1/2
» » » Բ.	14 3/4
» » » Գ.	14 1/2
[illegible] 1871	72
Փոխառութիւն 1877	84 1/4
Պանք Օթօման	10 3/4
Եգիպտական փոխառ. 1873	94 1/2
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիէ)	74 1/2
» առանձ. (բրիվիլէժիէ)	94 7/8
Դայրա Սանիէ	71 3/4
Տօմանիալ (փոխառ. Ռօթշիլտ)	93 1/2
Հանգստական պարտաթուղթ 4 0/0	— —
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	— —

Վիեննա, 8 Յունվար, ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	126 70
Օսմանեան երկաթուղի	17

Բարիզ, 8 Յունվար, ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 0/0	110 27
» » 3 0/0	82 50
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Դ. բացուեցաւ	14 75
» » » գոցուեցաւ	14 70
» » Սէրի Բ.	— —
» » Գ.	14 62 1/2
Օսմ. երկաթուղի	34 75
» Բէժիի բաժնեթուղթք	— —
Պանք Օթօման	520
Գրէտի Լիօնէ	577 50
» Ֆօնսիէ	1402 50
[illegible] Լիոնի	1257 50
Սուէզի ջրանցք	2041 25
Ռուսական 5 0/0 1877ի	99 1/4
Իտալական Ռանթ	99 27 1/2
Եգիպտական միացեալ	378 75
Սպանիական (արտաքին)	66 1/4
[illegible]	353 75
5 0/0 Հունգարական	312 50
Չէք Լոնտոնի վրայ	25 35

ԲԱՐԻԶԻ ՓՈՔՐ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 8 Յունվար, ժ. 10 վ. 30 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 0/0	110 22 1/2
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Դ.	14 60
Եգիպտական	377 50

ՏԱՐԵԴԱՐՁ ԳԱՀԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ
ՎԵՀ. Տ. Տ. ՄԱԿԱՐ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ

ՎԱՂԱՐՇԱՊԱՏ, 1 դեկտ.

Պատիւ ունեցայ Վեհ. Մակար Կաթողիկոսի գահակալութեան տարեդարձի տօնը վայելելու զոր արժան կը համարիմ համառօտիւ նկարագրել: Նոյմ. 8ի շաբաթ երեկոյին Էջմիածնայ վանքի տաճարին զանգակատունն յատուկ եղանակաւ մը Վեհափառի եկեղեցի իջնելը ծանոյց. գիւղի գունդագունդ բազմութիւնը վանք կը դիմէին ընդ որս եւ մենք. Վեհարանի դռնէն մինչեւ Տաճարի դուռը եպիսկոպոսունք, վարդապետք եւ Ճեմարանի աշակերտք զգեստաւորեալ երկու կարգ եղած կ՚սպասէին. Հուսկ յետոյ Ն. Վեհափառութիւն երեւաց եւ իրեն յատուկ ամպհովանւոյ ներքեւ մտնելով ժողովուրդը խաչակնքեց. աշակերտք «Հրաշափառ» ըսելով մինչեւ եկեղեցի տարին ուր եկեղեցական երկար արարողութիւններ կատարուեցան. Հետեւեալ առաւօտուն դարձեալ Նոյն հանդիսաւոր պատարագի արարողութեան ներկայ գտնուեցաւ: Սոյն առթիւ գիշերը խիստ գեղեցիկ լուսավառութիւններ եղան: Վեհափառը սոյն հանդիսի առթիւ նուէրներ ըրաւ աղքատաց և իւր հովանաւորութեան ներքեւ գտնուող ծառայից:

Վեհ. Մակար Կաթողիկոսն իւր գահը բարձրանալէ առաջ յայտնի էր որ Վանքն եւ ազգային բոլոր գործերը խիստ անկերպարան վիճակի մէջ էին: Ահաւասիկ մի տարի, և ահաւասիկ միամեայ գործեր: Խեղճ երեխայք եւ պատանիք անդպրոց և անուս կը մնային և ինչ՚ր չէր յուսացուեր սոյն վիճակէն. իսկ այժմ անուրանալի կերպիւ պէտք է ըսենք որ ի շնորհս Մակար Կաթողիկոսի դարձեալ դպրոցները բացուեցան եւ վանքի քայքայեալ վիճակն հետզհետէ կանոնաւորութեան մէջ մտաւ. դեռ մօտ օրերս Վեհափառի հրամանաւ Ռուսաստանէն զինուորական երեւելի ճարտարապետ մ՚եկաւ. Ն. Վեհափառութիւնը փափաք ունի գարնան վերանորոգել տալ Էջմիածնայ Տաճարը որ իրօք շատ պէտք ունի. նոյնպէս ուրիշ շատ բարեգործական նպատակներ ունենալը կ՚երեւի զորս պիտի կատարէ ի հարկէ հետզհետէ. կ՚օգնէ չքաւոր իրեն դիմող անկարաց, ցորեն և պաշար կը պարգեւէ չքաւոր աղքատ գիւղացւոց. Նա ընտրած է խիստ խոհուն և գործունեայ եպիսկոպոսներ զորս ամեն առթիւ չդադրիր ի խորհուրդ կոչելէ. Վստահաբար կարող եմ ըսել որ բիչ ժամանակէն լաւ վիճակ մը կը խոստանայ Մակար Կաթողիկոսի կառավարութիւնն, որուն անշուշտ շնորհ պիտի ունենայ համայն ազգն մեր:

Մ. ՊԱՐՏԻԶՊԱՆԵԱՆ

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ

ԿՈԿՈՐԴԻԼՈՍ

Թատերգ հինգ արարուածով.

ՎԻԿՏՈՐԻԷՆ ՍԱՐՏՈՒԻ

Ներկայ ձմրան եղանակին մէջ Աչէ-Էչէ ընդարձակ տեղ մը նուիրած լինելով տեղական Թատրոններու, մանաւանդ Պ. Մանասի խմբին ներկայացմանց, այն ամենայն լրջահայութեամբ կը հետեւին բանասէր գրիչներ, բնականաբար Փարիզի Թատերաց մանրամասն նկարագրով և պարբերական համառօտութեամբ ընթերցողաց մտքն յոգնեցուցած պիտի լինէինք. ուստի և հարկ զգացինք չափաւորել մեր Թատերականներու շարքն: Բայց կան հեղինակներ ու խաղեր, որոց վրայ չխօսիլ Թերութիւն մը կը համարուի միշտ. այս կարգէն է նաեւ Վ. Սարտու, Թէեւ իւր Կոկորդիլոն — բառ մանց — չլինի հրաշակերտ մը, որպէս կ՚ակնկալուէր, ոչ այնքան խաղին ակարեկից անունէն որքան Թէ [illegible] հեղինակի համբաւէն:

Ահա հանդերձ, — մէկդի թողլով արհեստական տեսակէտով եղած նուրբ քննադատութիւնները, — Կոկորդիլոն հայակապ խաղ մ՚է, բառին բովանդակ նշանակութեամբ, հայակապ՝ իւր այլազան տեսարաններով և զուարճ ... զուարճախօսութիւններով զորս ի հանդէս կ՚ածէ իւր հինգ արարուածներուն մէջ. հինգ փոքրիկ արարուածներ յորս իրենց բաժինն ունին Ժիւլ Վէռնի աշխարհային շրջաններն ալ, Ռոպէնսոնի արկածներն ալ, եւրոպական բարուց տիպարներն ալ ու դեռ ինչ որ կ՚ուզէք: Դիպուածով չէ որ յիշեցինք Ռոպէնսոն Քրիւզօյի անունն: Ո՛չ ումեք անծանօթ է ի մեզ այդ պարզ այլ յանկուցիչ վէպ՝ ուր կը տեսնենք Թէ անհատ մը՝ իւր ամբողջ բնաւորութեամբ, անդուլ ջանից, և մանաւանդ իւր քաջասիրտ արիութեան և անվեհեր յուսոյն շնորհիւ կարող եղած է դիմադրել բնութեան արգելքներուն և մենութեան դառն ցաւերուն, քաղաքակրթելով մինչեւ իսկ վայրի կղզի մը: Արդ, Ռոպէնսոն Քրիւզօյէ հրատարակութենէն մէկ դար յետոյ, Ռուսոյի Ուէյս անուն հեղինակն գրած է նոյն ոճով մի այլ վէպ, Զուիցերիական Ռոպէնսոն, շատ մը լեզուներու Թարգմանուած, բայց ոչ հայերէնի. այս երկրորդ վէպին մէջ ո՛չ Թէ միակ անձ մ՚է որ կը կորսուի հեռաւոր ծովերու մէջ, այլ ամբողջ ընտանիք մը զոր փոթորիկը նետած է ամայի այլ բարեբեր կղզւոյ մը վրայ: Եւ Սարտուի նոր Թատերախաղը կուգայ այժմ ամբողջացնել եռանկիւն մը որոյ հիմը կը կազմէր Դանիէլ Տըֆօ։ Ռոպէնսոն: Անհատէն եւ ընտանիքէն յետոյ, արդ կը տեսնենք մեծ նաւու մը բոլոր նաւաստիքն և ուղեւորք՝ այսինքն ժողովրդեան մը բոլոր տարրերն, որք իրենքզիրենք կը գտնեն անբնակ հողի մը վրայ և կը հարկադրին կանոնաւոր ընկերականութեան մը կազմակերպել իրենց մէջ. ահա Թէ ինչ որ կը կոչէ Ռոպէնսոնեան Կոկորդիլոն: Այսպիսի նիւթ մը, նուազ ճարտար ձեռաց մէջ դուցէ կորսնցնէր իւր զօրութիւնն, բայց Սարտուի գրիչն երկնած է բոլորովին բնական, շահագրգիռ ու նոր աւանդ մը, որ բիւրաւոր հակադարձ դէպքերու մէջէն կը յանդի գեղեցիկ լուծման մը:

* * *

Առաջին տեսարանը կը ներկայացնէ Հարաւային Ընկերութեան Կոկորդիլոս շոգենաւուն յետակողմն. այս շոգենաւ կ՚երթեւեկէ Ամսթերտամէ ի Հօնկ-Քօնկ և հակառակ չմնացած մ՚է, որ նմանը քիչ անգամ տեսնելու առիթ կ՚ունենանք Վօտրվի մէջ և զոր Փարիզեան, առանց տեղւոյն շարժելու, Բօրդ-սէն-Մարդէնի Թատրերաբեմին վրայ դիւր մասամբ տեսնելու հաճոյքը կը վայելէ. Զօրազացութիւն չէ ըսել Թէ տեսարանը շատ քիչ կը տարբերի իրականէն. ամառնային բիլւան մ՚է եւ նաւուն յետակողմն բացօթեայ սրահի կը ծառայէ ուր առաջին կարգի ուղեւորք համախմբուած՝ ոմանք ի բերան, ոմանք կը խաղան, հնդկական ծովու յեռուցիչ սաստկութեան դէմ պատսպարուելով կտաւեայ ծածկոյթին ներքեւ: Ծանօթանանք այդ ուղեւորաց սերտելով գեղեցիկ սեռէն, ասոնք Ժօռուալնո պատմուհին հօլանտացի կին մը, միշտ զուարճախօս եւ պարզ, Թէեւ միլիոնատէր, որ Պաղտվիա կը տանի ամուսնացնելու իւր երկու գեղանի աղջիկներն, Օր. Սեւցանինա եւ Միդաս. ո՛չ նուազ փափաք բայց անտանելի էին մ՚է Միս Շիրաւէք որուն կ՚ընկերանայ Օր. Լիլիան՝ ազնուական տոհմէ մանկամարդ ու դեղանի աղջիկ մը, զոր ընտանեկան դժբաղդութիւնք հարկադրեր են այդ պառաւ անգլուհւոյն պատսպարել օրիորդի տխուր պաշտօն ստանձնել. կայ նաեւ ամերիկացի աղջիկ մը, Միս Օլիվիա Կօլլօրէն՝ որ կը ճանապարհէ իւր Թղթակից Պ. [illegible] Հէ[illegible]ի, եւ որ գրիչն է իւր բոլոր ապաւէն. յետոյ կուգան ալզասցի ընտանիք մը, Պ. և Տիկին Սկիւպեր որ ծայրագոյն Արեւելք կը գաղթեն, Պ. Պերդօլէն՝ անգուշոր շահագէտութիւններու սնանկացած ձեռնարկու մը՝ իւր կնոջ հետ, ծերունի [illegible] մը, Նօնօ-Միքի որ իւր երկիրը կը վերադառնայ աներեւոյթ կրթութիւն մ՚ստացած ի Փարիզ, այլ գոհ սրտով, վասն զի ուսած է տրվիանի և դիտնաց արուեստին, ի մեծ յուսահատութիւն իւր դաստիարակին Պրօ Սուլըրագեա մանտարէնին, որ կ՚ընկերանայ նմա Այս ծովային մանրանկարին մէջ, Ֆրանսայի ներկայացուցիչն է Պ. Շըվիլեաց, համակրելի փարիզցի մը որ կը ճամբորդէ իւր պարզ դրօշակիրին: Յիշենք նաեւ շոգենաւուն բժիշկը, Տր. Ժէմմի, և փաստաբան Բէկլրպէք որ Միս Շիրաւէքի կ՚ընկերանայ պաշտպանելու համար դատ մը զոր անգլուհին պիտի վարէ Պաղտվիոյ դատարանաց առջեւ. եւ ի վերջոյ, խորհրդաւոր երիտասարդ նաւաստի մը, Ռիշար Բօզ, սա է խաղին բուն դիւցազնն. Թէեւ իբր երկրորդ կարգի ուղեւոր շոգենաւ նստած է, բայց ճամբորդութեան միջոցին, խեղդուելու մօտ եղող մանկան մը կեանքն ազատած լինելով, նաւապետն ուրիշ միջոց չէ գտած իւր շնորհակալիքն յայտնելու, բայց եթէ առաջին կարգի խցիկ մը նուիրելով նմա: Ռիշար Բօզ հարուստ չէ ուրեմն, բայց երիտասարդ է, գեղեցիկ է, քաջ է, եւ իւր դժբաղդութեանց պատմութիւնն առաջին վայրկեաննէն համակրանք ազդած է Լիլիանի, աղքատ այլ ազնուական աղջկան, զոր գարշելի Միս Շիրաւէք կը նուաստացունէ ամեն ուրեք: Երիտասարդն ու երիտասարդուհին իրենց բնածին զգացումներն ու փոխադարձ համակրանքը կ՚արտայայտեն տեսակցութեան մը մէջ որ առաջին արարուածի գեղեցիկ տեսարաններէն մին կը կազմէ:

Ունինք նաեւ կարգ մը երկրորդական անձինք, Մարսիլիացի ձկնորս մը, Բուսրիօն, Սպանիացի սաղնաշարժ մը, Մոնդէս, Իտալացի նաւաստի մը, Բօզզօնի, արաբ հնդկաստանցի մը, և այլք: Այսպէս բոլոր ընկերական աստիճաններն, ամեն ազգեր ու կրօնքներ, ինչպէս նաեւ չար ու բարի բնազդմունք ներկայացուած են Կոկորդիլոս շոգենաւուն մէջ: Ուղեւորաց խումբերու միջեւ փոխանակուած մանրամասն խօսակցութիւններէն կ՚արտայայտուին ոմանց համակրանքն և այլոց հակակրանքն, ոմանց սէրն և այլոց ատելութիւնք. տարակոյս չը կայ Թէ Ռիշար Բօզ ու Լիլիա պիտի սիրեն. կը նշմարուի նաեւ Թէ Ժօռուալնո պառաւահօրն երկու դստերք հաճոյ կ՚երեւին Շըվիլեացի և Միս Օլիվիայի եղբօր, Թէ նոյն իսկ Միս Օլիվիայի ամերիկեան պարզութիւնը պիտի յնդի Տր. Ժէմմիի հրացայտ ակնարկներուն զօրութեանը: Իսկ ատելութիւնն, այս խումբի մէջ, մարմնացած է յանձին Սդրապուլոս անուն բաղդախնդիր Մալթէցի մը, որ կը կասկածի Թէ ինքն Բօզ կը ծածկէ իւր բուն անունը և ո՛չ այլ ոք է բայց եթէ Ժօռժ Մօռկան անուն մէկն որ ժամանակ կը փնտռուի Պաղտվիոյ կառավարչին հրամանաւ:

Այս խաղաղիկ ուղեւորութեան միջոցին, յեղակարծ կը լսուի չարաշուք աղաղակ մը, «Կրակ կայ»: Ածխոյ մթերանոցը բռնկած է և ազատման ուրիշ հնար չկայ, բայց եթէ ուղեւորները նաւակներով ծով իջեցունել: Մեծ է արհաւիրքը նաւուն մէջ, նաւաստիք և սպայք՝ զորս իրենց պարտուց կատարումն անդրդուել պահած է անձնական որ եւ է փառքի ամեն կ՚աշխատին անխռով, մինչ ուղեւորաց յուզմունքն կ՚արտայայտուին իւրաքանչիւրի բնաւորութեան համեմատ. կանանց աղաղակներն, բռնկած նաւուն կողէն ցոլացող հրդեհն կայծերու ճարճատիւնն, ամեն ինչ իրար խառնուելով կը պատկերացնեն այնպիսի իրական տեսարան մը, որուն նմանը ցարդ չէր տեսնուած, կը պատմուի, ո՛չ Փարիզի Թատրոններուն վրայ և ո՛չ այլ ուրեք. ուղեւորք հետզհետէ նաւակները կ՚իջնեն, մինչ ծուխն աւելի Թանձր կը տարածուի, կը պատէ ամեն կողմ. Թնդանօթի հարուած մը կը լսուի և յետոյ կամճային աղաղակ [illegible] պայթումն, որմէ յետոյ Կոկորդիլոս կը խորտակի ծովուն մէջ հրդեհէն կործանած, տանելով իւր հետ նաւուն արիասիրտ հրամանատարն որ զոհ կ՚երթայ իւր անձնուրութեան. յետոյ ամեն ինչ կը չքանի, ծովն իւր բնական գոյնը կ՚առնու և ո՛չ այլ ինչ կը նշմարուի բայց եթէ անհունութիւն, կապոյտ երկինք և ուղեւորօք լի նաւակներն որք կը հեռանան ալեաց բաղդին մատնուած . . .

* * *

Երկրորդ արարուածը կը ներկայացնէ ամայի կղզի մը ուր հասած են ուղեւորք: Կղզւոյն այն կողմն ուր ապաստանած են, անտառ մ՚է պալմաներով ծածկուած՝ որոց երկար բաները կը խոյանան ծովուն մէջ. մէկդին կայ ապառաժուտ կողք մը ուր դիզերն անցուցած են գրեթէ բացօթեայ, որք ջրհեղեղի և ծովային տառներու կոյտի մը վրայ, եւ կանայք քարայրի մը մէջ որոյ մուտքը կիսով ծածկուած է լեառի տերեւներով. որչափ խորհրդաւոր է այս կոյս անտառի տեսարանն ուր բնութեան ծառեր կը տարածուին անհունութեան, որոնց ճառագայթից սակ արգելելով իրենց դալարախիտ ստուերն, այնքան և զուարճալի է փոխ [illegible] տեսքը, որք որկած պահուն նաւէ ներկուած լինելով, նոյն վիճակի մէջ կը մնան մինչեւ [illegible], այլ քօթանակով ([illegible]), մին կէս շրջազգեստ մը վրան քաշած, ուրիշ մը կիսամերկ. ամենէն աւելի արգահատելին է Միս Շիրաւէք, գիշերազգեստի մը մէջ, փետրաւոր գլխարկ մը գլուխը, և ձեռքը բռնած պատառուն հովանոց մը:

Տարաբաղդ նաւաբեկեալն կղզւոյն ծով իջուցեալ մաքոյկներէն մին կը պարունակէ ուր օրուան բաւականացող պաշար. բայց որովհետեւ օղի ալ կը գտնուի հոն, նաւաստիք կ՚ուզեն անմիջապէս բանալ տակառը: Ռիշար Բօզ կ՚ընդդիմանայ այնքան արիութեամբ և հրամայելու այնպիսի յատկութիւններ ցոյց կու տայ, որ կղզւոյն հրամանատարութիւնն իրեն կը յանձնուի ձայնից մեծամասնութեամբ:

Կառավարիչն ընտրուելէն վերջ, անտառ մը ստանձնելով, կը կազմակերպէ Սդրապուլոս Ալղասցւոյն հսկողութեան ներքեւ, ասոնց միասին օգտակարագոյն գործածելու համար այն չորս հրացանները զորս ունի նոր գաղթականութիւնը: Գաղթականութիւնն հետզհետէ դիւրաց դիրքանք խանդարուելով կը վերածուի պարզագոյն բնական կարգաց. այսպէս, Ժօռուալնո Պառաւահօրն որ ժամանակաւ պատգամաւորի համար աշխատած է, երբ ասկաւ իւր ամուսնին հարստութիւն և ազնուականութեան տիտղոս չէր ստացած երկրին արտաքին վաճառականութեան մասնաճիւղ ծառայութեանց շնորհիւ, խոհարարութիւնը կ՚ստանձնէ օգնութեամբ Տիկին Սկիւպերի, մինչ Միս Շիրաւէք պառաւ անգլուհին, որ բանի մը չլինոր ծառայել, հարկադրուած է իւր պառաւական օրիորդին Լիլիանի հրամանաց ներքեւ մտնել և պանրատանի ծրարներով վարձատրել զոյն ծառայութիւններ զորս կը մատուցանեն իրեն, ո՛րնք առ ի քաղաքավարութեան և ոմանք արգահատանօք:

— Աւասիկ, կը գոչէ զուարթութեամբ Տր. Ժէմմի, այսպէս կ՚երեւին եւ տաղտապական դաշնադրքը Անգլիոյ հետ:

Սակայն կ՚զգացուի արդէն Թէ կառավարչին հրամանաց ներքեւ գտնուող բաղդախնդրաց խումբը ծածկաբար կը պատրաստուի ապստամբիլ Ռիշար Բօզի դէմ որ աշխատանաց և սակաւապէտութեան կը վարժեցնէ զանոնք բանի:

* * *

Յեղափոխութիւնն իրական երեւոյթ մը կ՚առնու երրորդ արարուածին մէջ որ կը ներկայացնէ գաղթականութեան նոր բնակավայրն, որ եռամեայ քրտնաջան աշխատութեան շնորհիւ գիւղի մը կերպարանն առած է. այս նոր գիւղ Պանեա կը կոչուի համանուն ծառերուն շատութեան պատճառաւ, որոց հովանեաց ներքեւ հաստատուած են բնակարանք: Քաղաքակիրթ աշխարհէն այդ ամայի հողին վրայ նետուած բնակիչք Ռոպէնսոնի նման ապրելու եղանակներ գտած են, արմաւենիի սաղերով հագուստ պատրաստած են և ծառոց կեղեւներով գլխարկներ: Կանանց արդուզարդը կը բաղկանայ գլխաւորաբար ծաղիկներէ, փետուրներէ ու կենդանեաց մորթերէ:

Սդրապուլոս, Բուսրիօն, Սխտա եւ Մոնդէս, յեղափոխականաց պարագլուխք, որոշած են կառավարիչը ձերբակալելով, իրենք անցնիլ անոր տեղ. այս նպատակն ի գործ դնելու յարմարագոյն առիթ կը համարին հարսանեաց հանդէս մը, Օրիորդ Կօլլօրէր, Պ. [illegible] Թղթակիցն, կ՚ամուսնանայ Տր. Ժէմմիի, համակրելի բժշկին հետ. պսակադիրն է Սիլլիվան քարոզիչն որ փոթորիկէն հետ կղզին նետած է:

Ամուսնութեան արարողութիւնը կը կատարուի ամերիկեան պարզութեամբ, այլ հանդէսը կ՚ընդհատուի յանկարծ ապստամբաց խուժմամբ. Ռիշար կը ձերբակալուի եւ Ճանէրն ու ոմանք կապուած կը նետուին պաշտպանական հին տաճարի մը մէջ, զոր ժամանակաւ կառուցած էին կղզւոյն նախնական բնակիչք եւ որ այժմ լքեալ աւերակ է:

* * *

Այդ աւերակաց մէջ կ՚առաջնորդէ դժնդակական չորրորդ արարուածը, տխուր, ամայի եւ լքին տեսարան, հինաւուրց ծառի մը ստուերաց ներքեւ Թաղուած, հոն առաջնորդուած են ապստամբք զՌիշար Բօզ, բռնադատելով զնա յայտնել այն Թաքստոցն ուր պահած է գաղթականութեան ապամօթերքն. երիտասարդ կառավարիչը կը դիմադրէ առանց բնաւ երկնչելու մահուէ սպառնալիքէն զոր չարագործք կը պատրաստէին ի գործ դնել, և արդարեւ յամէ ծառի խոշոր մէկ ճիւղէն կախաղան մը պատրաստած են, չուանը կ՚անցընեն Ռիշարի վիզն և մահու ահաւոր նշանը կը տրուի, բայց՝ չուանը կը սահի այդ նորավարժ դահիճներու ձեռքէն. այս պահու կ՚երեւին խումբ մը ծովահէնք որք՝ հակառակ կառավարչին հրամանաց կղզւոյն ամենաբարձր մէկ բլրակին վրայ դրուած կօթող մը նշմարելով, ցամաք ելած էին. ծովահէնք կ՚առեւանգեն ապստամբներն ու գաղթականութեան միւս անդամներն, ի բաց առեալ զԼիլիան որ ի խնդիր Ռիշարի նուաղեալ ինկած էր քարաժայռի մ՚ետին և այսպէս հրաշիւք ազատած: Ռիշար եւս ազատած լինելով Մալէզ ծովահէններու այս արշաւանաց շնորհիւ, անոնց հեռացումէն յետոյ կը խզէ ձեռքի կապերն և բազկաց մէջ առնելով իւր սիրուհին, կը տանի մօտակայ անտառ մը: Տեսարանը վայրկենական փոփոխութեամբ, կը ներկայացնէ ընդարձակ և կոյս անտառ մը. բարձրաբերձ ծառեր և վայրի բոյսեր միայն. Լիլիան և Ռիշար առանձինն՝ կղզւոյն այդ ամայի մասին մէջ, իրարու բազկաց մէջ են սիրահարք. հեռուէն կը նշմարուի ծովն իւր ալեաց մէջ պատկերացնելով տխուր լուսին մը որ կը բարձրանայ արմաւենեաց և լատանեաց եռանեան արեւելեան գեղեցիկ գիշեր մը. և որպէս զի պատրանքը կատարեալ լինի, Մալէզի հեռաւոր [illegible] մը կը նուագուի այդ պահուն . . .

Այս խորհրդաւոր տեսարանին մէջ է որ Լիլիան և Ռիշար կը բանան իրենց սրտերը. երիտասարդն յանկարծական սիրոյ հանդիսաւոր երդում մը արտասանելէ առաջ, կ՚ուզէ իւր սիրուհւոյն ծանօթացնել իւր անցեալն զոր արատաւորած կը նկատէ միակ յանցանքով մը: Պաղտվիոյ մեծահարուստ սեղանաւորներէն մին է իւր հօրեղբայր Ժագօպ Վէրդըրոդէն, որոյ գործերը կը կառավարէր ինք. օր մը անխոհեմաբար սրահի մէջ կորսնցուցած էր հօրեղբօր քառասուն հազար փրանքի գումար մը զոր նոր գանձած էր, իւր հօրեղբօր մէկ պարտուոյն: Ո՛չ ոք գիտէր Թէ այդպիսի գումար մ՚ստացած էր ինք, ուստի և կարող էր բոլորովին ծածկել իւր անպատիւ ընթացքը. սակայն խիղճն հանգիստ չէր Թողուր զինքը. երկար նամակ մը գրելէ յետոյ իւր հօրեղբօր՝ որում կը խոստովանէր իւր յանցանքն ու զղջումը, հայրենի տունէն հեռացած էր բաղդ փնտռելու յԱւստրալիա, Քալիֆօրնիա, յԱնգլիական Հնդկաստան, ամենուրեք, ի զուր առեալ Պաղտվիա ուր դէմ յանդիման պիտի գտնուէր իւր հօրեղբօր, որ իրաւամբ զայրացած լինելու էր: Լիլիան խանդաղատելով այս անկեղծ խոստովանութեան չփարատիր նորէն այդ ազնիւ երիտասարդին զոր կը սիրէ և որուն հետ պիտի ամուսնանայ, եթէ Աստուած օգնութիւն հասցնէ իրենց: Օգնութիւնը կը հասնի արդարեւ Հօլանտական Լէ[illegible] շոգենաւուն միջոցաւ որոյ նաւաստիք ծովահէններուն վրայ յարձակելով, փրկած են գաղթականութիւնն և կը փրկեն նաեւ երկու սիրողները:

* * *

Գաղթականք հինգերորդ արարուածին մէջ իրենքզիրենք կը գտնեն ի Պաղտվիա, Հնդկական պանդոկն, ուր փոխադրած է զիրենք Լէ[illegible] շոգենաւն. տեսարանը կը ներկայացնէ պանդոկի պարտէզն ուսկից կ՚երեւին քաղաքին տուները ծաղկալից պարտէզներով շրջապատուած: Ռիշար կը նշմարէ նաեւ իւր հօրեղբօր պալատը որուն մերձենալու կ՚երկնչի. հեգ երիտասարդն կ՚ուզէ ծածկել իւր ներկայութիւնը հայրենի քաղաքին մէջ, այլ չարաճճին Սդրապուլոս նշմարելով զայն, քսան հազար փրանք կը պահանջէ լռելու համար. Ռիշար կը մերժէ քսան հազար պատճառանելով որոյ առաջինն այն է Թէ սու մը չունի. Սդրապուլոս կը պահանջէ գոնէ տասն հազար փրանք, վասն զի Պաղտվիոյ կառավարիչը նոյնքան գումար մը խոստացած է այնմ որ տեղեկութիւն հաղորդէ իրեն Ժօռժ Մօռկանի վրայ զոր ի զուր խուզարկել կուտայ: Վերջապէս Ռիշար կառավարական պալատ հրաւիրուելով, անդ, ի ներկայութեան պարահանդէսի մը միջոցին. չքնաղ երեկոյթ յորում արեւելեան բոլոր հրապոյրք կը միանան եւրոպական սքանչութեանց հետ: Պարապաղն՝ որ հայկական վայրեան կ՚երեւի հանդիսականաց՝ շքեղութեան և ճոխութեան հրաշալիք մը կը ներկայացնէ, որուն համար ահագին ծախքեր ըրած է Թատրոնի տնօրէնութիւնը. Եւրոպացի սպայք՝ ճոխ համազգեստք, նաւապետներ՝ ոսկեզօծեալներով զարդարուած, եւ մանաւանդ քանի չափ տեղացի իշխանք՝ ոսկեհուռ պատմուճաններ հագած՝ հետեւելով Սիամի իշխանին, «Հազար ու մէկ գիշերներ» ու հրաշալեաց մին կը Թուին հանդիսականաց:

Ռիշար՝ որ պատրաստուած է ամենայնի, Պաղտվիոյ կառավարչէն կ՚իմանայ լուր մը որուն միայն չէր սպասեր, այն է հօրեղբօրը մահը. Ժագօպ Վէրդըրոդէն մեռած է առանց զաւկի, իրեն Թողլով իւր ահագին հարստութիւնն հանդերձ նամակաւ մը զոր, բառ կառավարչին, Ռիշար միայն պիտի բանայ: Այդ նամակաւ հօրեղբայրը կը յայտնէ Թէ Ռիշարի խոստովանութիւնն ընդունելով, իբր կատարեալ քաւութիւն մը նկատած էր զայն. «Դու յանցանքդ քաւեցիր, կ՚ըսէր, յօժարակամ խոստովանելով զայն և զղջում յայտնելով. խաղաղութեամբ ապրէ՝ ուրեմն, զաւակս, ո՛չ ոք տեղեակ է այդ գաղտնեաց և ես կը ներեմ քեզ:»

Ուրեմն Ռիշար այլ եւս հարուստ և ազատ՝ պիտի ամուսնանայ Լիլիանի հետ:

Միս Օլիվիա եւս վերջապէս պիտի ամուսնանայ Տր. Ժէմմիի հետ, վասն զի կը յայտնուի Թէ Սիլլիվան, որ պսակած էր զիրենք՝ խաբեբայ մ՚է եղեր որ շոգենաւուն մէջ կէս գին վճարելու համար ինք՝ զինքը քարոզիչ կեղծեր է. միւս ամուսնութիւնք եւս կը հետեւին բնականաբար. ի մէջ այլոց, Միս Շիրաւէք՝ Պաղտվիոյ մէջ կորսնցուցած լինելով իւր դատը, պիտի ամուսնանայ Բէկլրպէք փաստաբանին հետ:

Այսպէս կը վերջանայ Սարտուի նոր գործը, որ կ՚ընդունի գոյներով, եղանակ և զուարճացուցիչ Թատերախաղ մ՚է, նուագերգութեամբ Մօնընէի. մեծանուն երաժշտապետն հիանալի եղանակներով համեմած է Սարտուի երկն. մասնաւորապէս կը յիշուի առաջին արարուածի մէջ, Կոկորդիլոսի ուղեւորութեան պահուն, հայակապ նուագակցութիւն մը ([illegible]), ուղեւորութեան արկածներն ամփոփող, ուստից քաղուած վալս մը դուցէ արդէն օրուան եղանակն եղած է Փարիզի շքաշնականերուն վրայ:

Տ. Ա.

ԸՆԴԱՐՁԱԿ
ՕՐԱՑՈՅՑ
1887
Թուականին

ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ Ս. Փ. ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ

Գին 3 Ղրշ.

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Գ. ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ
(Արամեան)

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Բացի բուն Օրացոյցէն կը պարունակէ հետեւեալ վիճակագրական կարեւոր գիտելիքներն. Օսմանեան կայսրութիւն. —Աւագանի կայսերական պալատան, — Նախարարք Բ. Դրան, —Մեծ պաշտօնատարք Մայրաքաղաքիս, — Հրամանատարք բանակաց, — Կուսակալք նահանգաց, — Պատրիարքունք և ազգապետք, —Օսմանեան դեսպանք, — Դեսպանք օտար տէրութեանց, —Վիճակագրութիւն Օսմ. կառավարութեան, — Հայազգի աստիճանաւորք և պաշտօնեայք Օսմ. տէրութեան, —Հայրապետութիւն Հայոց, — Եպիսկոպոսունք, —Ազգ. Կեդրոնական Վարչութիւն, —Յանձնաժողովք, —Պաշտօնեայք Պատրիարքարանի, — Առաջնորդութիւնք Թուրքիոյ, Թեմք նոցա և տունք, — Հաւատութիւնք, —Մայրավանք Թուրքիոյ, — Թաղօրայք Կ. Պոլսոյ, —Համագումար Թաղերէն, — Բարեգործական և կրթական հաստատութիւնք, —Առաջնորդութիւնք ի Ռուսաստան եայլն, —Մայրավանք ի Ռուսաստան եայլն, —Կայսերական գերդաստան Ռուսիոյ, — Հայազգի աստիճանաւորք և պաշտօնեայք Ռուսական, Պարսկական եւ այլ եւայլ տէրութեանց, —Հռովմէական Հայ համայնքութիւն, — Բողոքական Հայ համայնքութիւն, — Դաստառք պետական ուսումնարանի, —Բժիշկք քաղաքական եւ զինուորական, —Փաստաբանք, —Արուեստագէտք, —Լրագիրք, —Հեռագրութիւնք Թուրքիոյ և միջազգային, — Եւրոպական միջազգային Թղթատարութիւնք, — Եւրոպական Նամակատունք, —Ցամաքային Թղթատարութիւնք Ասիական Թուրքիոյ, — Ժամացոյց սուրհանդակաց Օսմ. միջազգային Թղթատարութեան, — Ցուցակք երթեւեկութեանց շոգենաւուց այլ եւայլ ընկերութեանց, — Պատկեր 1887 Թուին, — Վիճակագրութիւնք օտար տէրութեանց, —Ազգք, —Ծանուցմունք:

Ներկայ տարւոյ Ընդարձակ Օրացոյցի ընդարձակութիւնը 320 երեսներու բարձրանալով հանդերձ 3 ղրշի գինն անփոփոխ պահուած է:

Կեդրոնատեղին է Ակըրեան խան Թիւ 13, Տպագրատան գրատունն:

ԻԼԱՎԷԼԻ
ՍԱԼՆԱՄԷ
1887 սէնէսինէ մախսուս

ԻԼԱՎԷ
ՄԱՐԻԱՆ ԻԼԷ ԺԱՆԸՆ ԱԴԵՏԸ ԻՋՏԻՄԱՃԸ

1887 տարւոյ համար պատրաստուած հայատառ և Թրքաբարբառ սոյն Օրացոյցի վաճառման կեդրոնատեղին է Պոլիս, Սուլթան Համամ, Թ. 14, Զարդարեան գրատուն: Կը գտնուի նաեւ ամեն հայ գրավաճառաց քով:

Գին 2 ղրուշ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՔ
ՓԱՓԱՏՕՓՈՒԼՕ ԵՂԲԱՐՑ

Պ.Պ. ՓԱՓԱՏՕՓՈՒԼՕ ԵՂԲԱՐՔ պատիւ ունին ծանուցանել մեծարգոյ հասարակութեան Թէ Լիօնի ամենակարեւոր և լաւագոյն գործարանաց հետ յարաբերութիւն հաստատած լինելով, այս անգամ եւս այլ եւայլ տեսակ ընտիր ՄԵՏԱՔՍԵԱՅ ԿԵՐՊԱՍՆԵՐՈՒ հաւաքում մը ինչպէս նաեւ Փարիզու վերջին նորաձեւութեան [illegible] բերել տուած են յոյժ համեստ և չափաւոր գներով:

Յիշեալ վաճառատունները կը գտնուին ի Մեծ-Շուկայ Կ. Պոլսոյ.

Ի Բէզազճի-խան Թիւ 3. 4.
Ի Քիւրքճիւլէր » 21.
Սանտալ Պէզէսթէնի դուռը » 34.
Ի Գալփաքճըլար պաշը » 31. 33.

14—36

ԿԱՂԱՆԴ ԿԱՂԱՆԴ
ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆ
Ցալոբեան խան Թիւ 14, եւ խանին դրան դիմաց Թիւ 7.

Սոյն գրատան մէջ կը գտնուին Կաղանդի համար նուէրի գրքեր, հայերէն և մանաւանդ Փրանսերէն, խիստ փառաւոր, ոսկեզօծ, լաթակազմ և կաշեայ, ամեն տեսակ գներով:

Օրացոյցներ 1887 տարւոյն, քարթօն, մետաքսակազմ և ոսկեզօծ:

Բէյթէրներ, պատկերներ և այլ եւայլ նուէրի յարմար նիւթեր: 4—8

ՓՌՈԱԿԱԶՄ
ՕՐԱՑՈՅՑՔ.

Ով որ կ՚ուզէ Թաւշեայ, մետաքսեայ, նախշուն և գեղեցկակազմ ընտիր Օրացոյցներ նուէրի համար, պէտք է դիմէ Զագմաճըլար եօգուշը Թիւ 51 Վ. ԱՍԼԱՆԵԱՆ և ԵՂԲ. Գրատունը: 4—4

ՕԳՈՒՍՏԱՆ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ԿՈՒԻՆՊԼԷՐԿ ԵՂԲԱՐՔ
ՎՕՅՎՕՏԱՅԻ ԴԻՄԱՑ
9½—Եիւքսէք Գալդըրըմ—9½

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՀԱՆԴԵՐՁԵՂԷՆԱՑ

ՄԷԿ ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔԻ

Նոր հանդերձեղէն ստացուած է յոյս վաճառատուն և կը ծախուի [illegible] գիներով: Ամեն անոնք որ կ՚ուզեն [illegible] հագուիլ, Թող դիմեն յիշեալ վաճառատունն ուր ամեն տեսակ հանդերձք կը գտնուին ահագին քանակութեամբ: Կան նաեւ ՏԻԿՆԱՆՑ ՀԱՄԱՐ շքեղ Մանթօներ, որք ուղղակի Բարիզէն բերուած են, Մոդէն ընկերութեան վաճառատուներէն: 9—12

ԽՐԱՏ ԱՌ ԸՆԹԵՐՑՈՂՍ

Ամեն անոնք որ կ՚ուզեն ձեռք բերել այն օտար դեղագործական [illegible] զորս չեն կարող գտնել իրենց դեղավաճառին քով, կրնան դիմել [illegible] ի Կ. Պոլիս [illegible] մեծ փողոց, 35: Առաքումը կը լինի փոստայով, [illegible] համար, եթէ խնդրանքին հետ ղրկուի [illegible] և դեղին ճիշդ անունը: [illegible]

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Նիզամիյէ Թաշնիյէ խարջըսի իչին միւպայէա օլունաճագ օլան եկիրմի պին քիլէ ճէուիտ պուղտայը չաւիր ան-պարը իչին ալընաճագ օլան պիր միլիօն գըյէի ճէուիտ արբանըն իչպու քանունը էվվէլը րուզմինին օթուզ պիրինճի չարշէնպիհ կիւնիւ գարարը գաթիսի վերիլէճէկլերինտէն վէ քանունը սանիի րուզմինին պիրինճի բէնչշէնպիհ կիւնիւ տալիպ Թէգարրուր իտէճէք ֆիյաթըան եւըզտէ պէշ Թէնզիլի գապուլ օլունաճաղընտան, իթթայա Թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր:

27 քեանունը էվվէլ 1886
Նօ. 40 1—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Նէզամիյէ էրզագ անպարը իչիւն միւպայէա օլունաճագ օլան պէշ պին գըյէ Թրիլեա չէյթինինին պէհէր գըյէի ճէուիխի իւչ գուրուշ օն բարայա Թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ քեանունը էվվէլը րուզմինին օթուզ պիրինճի չարշէնպիհ կիւնիւ գարարը գաթիսի վերիլէճէկլերինտէն, իթթայա Թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր:

27 քեանունը էվվէլ 1886
Նօ. 41 1—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Նիզամիյէ էրզագ անպարը իչիւն միւպայէա օլունաճագ օլան օն պէշ պին գըյէ բուղէնը չէյթին քեանունը էվվէլը րուզմինին օթուզ պիրինճի չարշէնպիհ կիւնիւ գարարը գաթիսի վերիլէճէկլերինտէն, իթթայա Թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր:

25 քեանունը էվվէլ 1886
Նօ. 39 3—3

ՀՐԴԵՀԻ եւ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՕՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԸՆՏ ՄԷՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 5,978,946
ՀԱՍՈՅԹ 1885 ՏԱՐՒՈՅ 1,788,964

ՆՕՐԹՀԸՐՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,131,348
ՀԱՍՈՅԹ 1885 ՏԱՐՒՈՅ 898,072

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. Նաեւ իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուժած վնասնին 15,000,000 *Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։*

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 500,000
ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 120,597

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Գումրուկ խանի անկիւնն երկաթէ կամրջին վրայ նայող սենեակն, առ **ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ** *Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց։*

ԽԱՅԾՂԱՆԻ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԵԱՆՑ

Ամենէն լաւն, ամենէն առողջարարն, ամենէն ազդուն է

ՏՕՔԹՕՐ Ն. ԹԷՕՏՈՐԻՏԷՍԻ

ՊԱԼՍԱՄԱԿԱՆ ԽԱՅԾՂԱՆԸ

Այս հեղուկը կը պարունակէ խայծղանի և Պօլ տը ձմի ամեն պինդ և լուծելի տարրերը։ 1873 էն ի վեր նշանաւոր բժիշկներէ կը յանձնարարուի՝ կուրծքի, կոկորդի և միզային ճանապարհաց հիւանդութեանց համար։ ՅԱՐԱՏԵՒ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ, *նոյն իսկ ի պարագային յորում ամսաբուժական ուրիշ միջոցներ ի դերեւ ելած են։*

Գործածութեան եղանակ

Կուրծքի, կոկորդի և միզային ճանապարհաց հիւանդութիւնք	Մէկ դգալ ջրի մէջ մէկ խաչուելի կամ ապուրի դգալ	Խմել անօթի եղած ժամանակ կամ ճաշած ատեն
Որբիւն, հազ	Ջուր կամ խառն	Դուրսէն գործածելի
Սպիտակ հոսմունք	Ջուր կամ խառն	Ներանցութեամբ
Շնչափողք	Շոգիով տաքցած	Ծխելով կամ փոշիացնելով

Ընդհ. կեդրոնատեղի՝ Կեդր. դեղարան Ն. Թէօտորիտէսի, Բերայի Մեծ փողոց 244։ Կը գտնուի նաեւ Կալաթիա, Գասթորիաէսի դեղարանը. Պոլիս, Գասապեան դեղարանը։

ՄԻՀՄԷՏ ՈՒՍՏԱ.

ՊՈԼԻՍ, ՊԱՀՃԷ ՔԱՓՈՒ
ՃԻԼԱԼ ՊԷՅ ԽԱՆԻ ԴԻՄ Թիւ 9

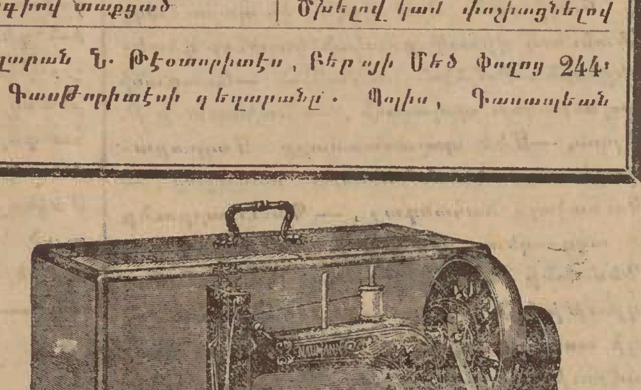

Թնդանօթարանի արհեստական գունդին մէջ իւր ուսումն աւարտած ըլլալով քանի տարիէ ի վեր մեքենագործութեամբ կ'զբաղի և կատարեալ փորձառութիւն ստացած է իւր արհեստին մէջ։

Վերոյգրեալ մթերանոցին մէջ կը վաճառուին ամեն տեսակ առաջնակարգ կարի մեքենայներ։ Մէհմէտ Ուստա յանձն կ'առնու իւր վաճառած մեքենայներն ի հարկին ձրիաբար նորոգել մինչեւ ութը տարի։ Իւր վաճառածէն զատ եթէ ուրիշ մեքենայներ ալ ներկայացուին նորոգութեան համար Մէհմէտ Ուստա պատրաստ է խիստ աժան գնով կատարել հարկ եղած նորոգութիւնները։

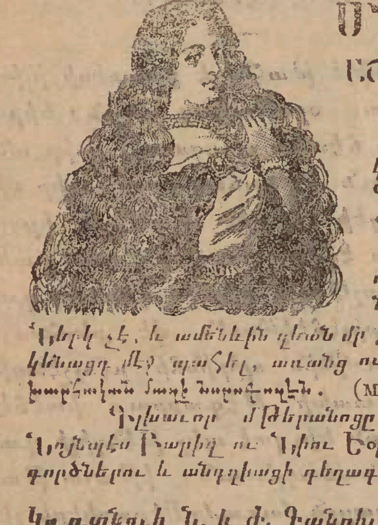

ՄԻՍԸՍ Ս. Ա. ԱԼԸՆԻՆ

ԱՇԽԱՐՀԱՀՌՉԱԿ ՄԱԶ. ՆՈՐՈԳԻՉԸ

(MRS. S. A. ALLEN'S WORLD'S HAIR RESTORER.)

Ճերմակ ընկած մազերուն գոյն, վերնիշ ու գեղ կուտայ։ Կը նորոգէ անոր կեանքը, ոյժը և աճումը։ Գլխու թեփը շուտ մը աներեւոյթ կ'ընէ։ Իր անուշ հոտը ախորժ է ու հեշտալի։

"Մէկ շիշը կը բաւէ։" Այդ փորձը ունեցան ամէնքը որոնց մոխրագունած մազերը իրենց բնական գոյնին դարձան, և ճաղատ տեղերը մազով ծածկուեցան։ Ներկ չէ, և ամենեւին վնաս մը չունի։ Եթէ որ կ'ուզես թարմ մազ ունենալ և բոլոր կենացդ մէջ պահել, առանց ուշանալու շիշ մը ստացիր Միսըս Ս. Ա. Ալըէնի Աշխարհահռչակ Մազի Նորոգիչէն. (MRS. S. A. ALLEN'S WORLD'S HAIR RESTORER.)

Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Southampton Row). *Նոյնպէս Բարիզ ու Նիւ Եօրք։ Կը վաճառուի ամէն սափրիչներու, անուշ իւղագործներու և անգղիացի դեղագործներու քով։*

Կը գտնուի Ն. և Ժ. Գանիլիք եղբարց բրիտանական դեղարանն, Բերա, Մեծ փողոց. Լոնտոն Դարուանն, Անգլիական մթերանոց, Սիւքէճէ Դալոքըրըմ. և Իզլիտոր Լազանաճլը, 433, Բերա Մեծ փողոց։

ԴԵՂԱՐԱՆ

Պ. և Հ. ԲԻՒԶԻՒՔԵԱՆ ԵՂԲԱՐՑ
Պոլիս Կոմսուրճիտ փողոց Թիւ 77

Չափաւոր գնով և արագութեամբ կը գործադրուին եկած դեղագիրները

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԴԵՂՈՐԷԻՑ
Պ. և Հ. ԲԻՒԶԻՒՔԵԱՆ ԵՂԲԱՐՑ
Եէնի Ճամի փողոց Թիւ 26

ՄԹԵՐԱՆՈՑ ԸՆԴԱՐՁԱԿ
ՍՈՒԼՖԱԹՕ, ՁԿԱՆ ԻՒՂ ՆՈՐՎԵԿԻՈՅ
ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆՔ ԱՆԳՂԻԱԿԱՆ ԵՒ ԳԱՂՂԻԱԿԱՆ ԴԵՂԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ, ՀԱՆՔԱՅԻՆ ՋՈՒՐ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ

ՄԹԵՐԱՆՈՑ

ՔԻՆԱ ՔԱԼԻՍԱՅԱՅԻ
Մ. ՊԷՅԼԻԿՃԵԱՆԻ

Այս յաջողակ բուժական ըմպելիքը ընդարձակ գործածութեան մտած է քիչ տարիներու մէջ իւր անխափան կազդուրիչ ներգործութեան շնորհիւն, որ տկար, դժգոյն և ընդհանուր առմամբ վատառողջ կազմուածեանց ապաքինութեանը ազդուագոյն միջոցն է։

Կը վաճառուի Պոլսոյ կողմը կամուրջին գլուխը Բիւզիւքեան եղբարց դեղարանը Թիւ 77. կը գտնուի նաեւս ուրիշ դեղարաններու մէջ։

Կը յանձնարարուի մանաւանդ զգուշանալ կեղծ շինուածներէն։

ԸՆԹԱՑՔ

ԲՆԱԿ. ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
Աշխատասիրեց՝ Յ. Յ. ՊԷՅԹԱՔՃԵԱՆ

Ազգային նախակրթարանաց համար յարմար դասագիրք մ'է այս աշխարհագրութիւնն, ամփոփ և բացայայտ։ Կը ծախուի ի գին 2 ղրուշ։

DEUTSCHER Handels-Verein

ԳԵՐՄԱՆ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
Ի ՊԵՐԼԻՆ

ՅԱՐԴԱՐՈՒՄՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆԱՑ,
ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱՊՐԱՆՔ *հանրօգուտ շինութեանց, նախարարութեանց, քաղաքային վարչութեանց համար ևն։*
ՇԻՆՈՒԱԾԱՆԻՒԹՔ *երկաթուղեաց։*
ՇՈԳԵՇԱՐԺ, *ջրաշարժ և հողմաշարժ մեքենայք, ջրհանք ևն։*
ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ *և ճարտարական մեքենայք։*
ԳՈՐԾԻՔ *ամէն տեսակ։*
ԵԼԵԿՏՐԱԿԱՆ *լուսաւորութիւն։*

Գերմանական Առեւտրական Ընկերութեան ներկայացուցած հաստատութեանց ապրանաց մանրամասն ցանկերն և ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել առ իւր գործակատարներն ի Կ. Պոլիս.

ՀԻՒԿՕ և Ֆրիէտր ԼԱՒԴԸՐՋՈՒՆԿ
Ֆընտըքլեան խան, 15 և 16, Կ. Պոլիս

ՏԻԵԶԵՐԱԿԱՆ ԹՂԹԱՎԱՃԱՌԱՆՈՑ

ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ
ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԹՈՒՂԹԵՐՈՒ
ԳՐԱՍԵՆԿԻ ՈՒՍԱՐԿԱՑԻՑ
ևն ևն ևն

Գործատուն [illegible]
ՍԻԿԱՌԷԹԻ ԹՈՒՂԹ
[illegible]

Ֆրանսական արտադրութիւնք և ամենքն ալ ընտիր

ԳԻՆԵՐՆ ՅՈՅԺ ՉԱՓԱՒՈՐ

Մեծաքանակ և փոքրաքանակ վաճառումն
Գաւառական յանձնարարութիւնք

Սուլթան Համամ Ֆընտըքլեան խան, Թիւ 1 և Թիւ 27 ու 28 Զարչըլը խան, ՊՈԼԻՍ։

ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

Ծովային, գետային և ցամաքային ապահովութեան
Մէհմէտ Ալի բաշա խան, 2, Պոլիս

Ստորագրեալքս, Մ. ԹԻՒԼՊԷՆՏՃԵԱՆ *եւ* ԿՈՒ, *պատիւ ունինք ծանուցանել վաճառականաց թէ Ընդհանուր Գործակալ անուանուած ենք Մանհայմի* ՌԷԱՍԻՒՌԱՆՍ ՄԱՐԻԴԻՄ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ։

Compagnie de Ré-Assurances Maritimes de Mannheim

Այս ընկերութիւնն, Պայմանագրութեամբ հաստատուելու կապուած լինելով ծովային ապահովագրութեանց ուրիշ ընկերութեան մը հետ, անոր ընկերային միացեալ դրամագլուխ մը

Փր.	15.000.000
Դրամագլխու չըվճարուածն հանուած	7.500.000
Պահեստի դրամագլուխ	775.000
Պահեստ առանձնեալ վտանգներու և չվճարուած վնասուց համար	1,750.000

Ուրեմն, Մանհայմի Ռէասիւռանս Մարիդիմ Ընկերութիւնն ամեն երաշխաւորութիւն կ'ընծայէ շոգենաւով, առագաստանաւով, երկաթուղով ևն ներածեալ կամ արտածեալ ապրանաց ապահովագրութեան համար։

Ընկերութիւնս նաեւ մասնակից է «ԱՐԺԷՔԻՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ» Union pour l'Assurance de Valeurs *և հինգ ընկերութեանց համերաշխութեան ներքեւ,*

որք 30,500,000 *Ֆրանքի*

դրամագլուխ մ'ունին, յանձն կ'առնու ապահովագրել ամեն տեսակ արժէք, արժէթուղթ, կարմն, ադամանդ, գոհարեղէն ևն, որք կը ղրկուին թղթատարութեան և սուրհանդակաց միջոցաւ։

Այս ընկերակցութիւններն կազմող ընկերութեանց անուանքն ապագրեալ են ապահովագրութեան մուրհակաց վրայ։

Կ. Պոլսոյ համար երաշխաւորեալ է Օսմ. Կայսերական Պանքան։

Ահաւասիկ ընկերութեան ԴՐԱՄԱՏՆԵՐՑ *անուններն.*

Բարիզ	Գոնդուար տ'էսգոնդ տը Բառի
Լոնտոն	(Լընտըն էնտ Գաունդի Պէնքին և ընկ. (Հնդկաստանի, Աւստրալիոյ և Չինաստանի Պանքա (Աւստրալիական միացեալ Պանքա
Համպուրկ	Պէրլինի գերմանական Պանքա
Ամսդերտամ	Ամսդերտամի Պանքա
Անվերս	Առեւտրական վարկի Պանքա
Լիէժ	Ընդհանուր Պանքա Լիէժի
Պրուսէլ	Ընդհանուր ընկերութիւն յօգուտ ազգային ճարտարութեան
Մանհայմ	Վարկի հռենական Պանքա
Պէրլին	Ս. Պլայխրէօտըր
Վիէննա	(Գրէտի Անշդալտ (Աւստրական Պանքա Վիէննայի
Բէդերսպուրկ	Ժ. Ի. Կիւնցպուրկ
Գոբէնհակ	Երկրագործական Պանքա Տանիմարքայի
Ճէնովա	Բոս. Հօֆէր և ընկ.
Զմիւռնիա	Տը Գաւմէր եղբարք
Պուքրէշ	Ռումանիոյ Պանքա
Աթէնք	Ճարտարարուեստից վարկի Պանքա Յունաստանի

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալութեան գրասենեակը։ Պայմաններն և գներն յոյժ չափաւոր։

[illegible], Հ. Օպէս, փորձագէտ Վէրիթաս ծովային գործոց գրասենեակին, Ծարըճը խան, 6, Կալաթիա։

Ընդհանուր գործակալ
Մ. ԹԻՒԼՊԷՆՏՃԵԱՆ եւ ԿՈՒ

ԳԱՅՍԵՐԻՒԷ ՎԻԼԱՅԷԹԻՆ
ԹԱԼԱՍ ՇԷՀՐԻՆՏԷՆ ԿԷԹԻՐԻԼՄԻՇ
ԱԼԱ' ՔԱՍՏԸՐՄԱ ՎԷ ՍՈՒՃՈՒՔ
Սէմաթպօլսա, Պահճէ գաբուսընտա
Թաշ խան, Ն. 8

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ
Ընդ Հըլ Անվերս, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

ԹՈՎՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնաժ	Անուանք	Թոնաժ
Ալպանօ	2,000	Լէանտրօ	4,500
Անճէլօ	3,000	Մարէնկօ	4,300
Արկօ	1,300	Մարտէլն	2,500
Պասսանօ	3,500	Միլօ	2,000
Պօրօտինօ	2,200	Նէրօ	2,000
Պրավօ	2,000	Օթէլլօ	5,000
Գէյրօ	2,600	Օրլանտօ	3,000
Գալիփսօ	2,500	Օրբանդօ	1,500
Գամէօ	2,100	Օդդօ	2,000
Գադօ	2,000	Պասիֆիք	1,200
Գօմօ	2,700	Պալէրմօ	3,200
Տիտօ	2,500	Պասդէր	1,700
Տօմինօ	1,800	Փրադօ	2,800
Էրաքօ	2,600	Րիալթօ	4,400
Տրաքօ	2,600	Րինալտօ	3,200
Ֆալքօն	800	Րօլլօ	3,000
Ֆիտօ	1,700	Րօմանօ	5,500
Ֆլամինկօ	1,600	Րօմէօ	3,500
Կալիլէօ	5,500	Սալէրնօ	4,000
Կիտանօ	2,200	Սաֆօ	2,000
Կօզօ	1,800	Սիլվիօ	2,000
Կրօտօ	2,200	Սօրէնդօ	4,300
Հանկօ		Թասսօ	1,200
Հէրօ	2,000	Թ. Ուիլսըն	3,000
Հիտալկօ	3,000	Թիկէր	1,300
Հիւմպէրդ	1,200	Թօլէտօ	2,800
Ճիւօ	2,300	Քանտօ	3,600
Քէլսօ	2,000	Եէտտօ	1600
Քօզօ	2,200	Զէպրա	3,000
Լէօ	2,000	Զէրօ	41,0

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն կ'ընծայուի

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ՖՐԷՏԷՐԻՔ ՀԻԼՏ ԵՒ ԸՆԿ.
Գործակալ
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միլլէթ խան Ղալաթիա

514

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
Լիվըրփուլէ և Միջերկրականի միջեւ քանոնաւոր ընթացք

Անուանք	Թոնաժ	Անուանք	Թոնաժ
Քառնագ	4200	Սֆինքս	3000
Ֆէրօս	4000	Օսայրիս	3000
Օսմանլի	4000	Նէքթիպ	3000
Մէմֆիս	3250	Բէրրա	3000
Թիպս	3250	Լօթիւս	800
Մաքեդոնիա	3250	Օլինթուս	800
Մարիոթիս	3250	Սէտիլ	700

Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹՈԼ և ԸՆԿ.
Ուիթալ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ
515 *31, Ճէյմս Սդրիդ, Լիվըրփուլ*

[illegible] ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՒԲԵԱՆ
Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսէյլի և Բէրէյի միջեւ կանոնաւոր ընթացք

Ուղղակի և արագ առաքումն

Նաւարկէի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՆԻԹԷՆ ԸՐՊՈՒԼ
Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միլլէթ
514 *Մահանէ փողոց, Թիւ 14*

ՍԻՆԿԷՐԻ

ՃՇՄԱՐԻՏ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՅՆԵՐԸ

Կը գտնուին միմիայն ի Պոլիս, Մահմուտ բաշա, 90,—ի Կալաթիա Կլավանի խան, 2,—ի Բերա, Կալաթա Սէրայի դիմաց։

Ժ. ՆԻԿՏԼԻՆԿԷՐ

Վճարման դիւրութիւն
Զգուշանալ կեղծերէն։

ՊԱՊԱՅԵԱՆԻ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
Լիվըրփուլի, Միջերկրականի և Օտեսայի միջեւ կանոնաւորեալ ընթացք

Անուանք	Թոնաժ	Նաւապետք
Այա Սոֆիա	3,000	Պլէք
Աքարնա	2,500	Ուոքըր
Արքատիա	2,500	Փրուէլըէնտ
Լազոնիա	2,500	Ռոպինս
Մասէտոնիա	3,500	Մարշ
Րումէլիա	2,800	Ֆօթէրկիլ

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վաճառք կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներու և Ամերիկայի համար։

Ամեն դիւրութիւն և հանգստութիւն կը տրուին ուղեւորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ ԲԱԲԱ ԵՒ ԸՆԿ.
513 Գործակալ

ՔԻՒՆԱՐՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Որք ամեն [illegible] կը ճամբորդեն Լիվըրփուլէ և Միջերկրականի միջեւ.

Ուղեւորք և ապրանք կ'ընդունուին Նիւ Եորքի, Պոսթընի, և Միացեալ Նահանգաց ու Գանատայի ամեն կողմերուն համար, Նմանապէս Հավրի, Ռուէնի, Բորտոյի, Լոնտոնի, Կլասկովի, Մանչէսթրի, Պրատֆորտի ևն ևն համար։

Ուղեւորաց համար ամեն դիւրութիւն կ'ընծայուի։

Ամեն շոգենաւու մէջ կայ կին սպասաւոր մը

Ընկերութեան շոգենաւերը նշանաւոր հանդիսացած են իրենց հանգստաւէտութեամբ և կանոնաւորութեամբ։

Գործակատար ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈՒԼԻ
Թիւ 1 Քիւչիւք Հալի
511 *փօշա խանին Գալաթա*

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Որք կանոնաւորապէս կը բանին Լիվըրփուլի և Արեւելքի միջեւ.

Անուանք	Թոնաժ	Անուանք	Թոնաժ
Ալճէրիան	2500	Ֆավոնեան	3700
Ալզաթիան	2500	Ֆլամինեան	3700
Անատոլեան	2500	Ֆլավեան	3700
Աթէնեան	2500	Իպէրեան	5300
Արապեան	3700	Իլիրեան	5500
Պավարեան	6000	Իսդրիան	5500
Պոհեմեան	6000	Լէսպեան	2200
Քառթէճեան	800	Լիկուրեան	2500
Օայրէնեան	2000	Լիպեան	800
Տօրիկ	700	Օպորթօ	700
Էճիպշըն	3700	Պէրսեան	3800
Ֆապիան	3700	Վալէնսեան	6800
Ֆալերնեան	3700	Վիրճինեան	6800

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ԷՏՈՒԱՐՏ ԼԱՖՈՆԹԷՆ
Գործակալ
Թիւ 34, 35, 36, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա.
Նաւատէրք, Ֆրէտ. Լէյլանտ և ընկ. Լիվըրփուլ

Գործակալութիւնք.
Կ. Պոլիս, Էտուարտ Լաֆոնթէն.
Ճիպրալթար, Պ. Պ. Քարվէր եղբարք.
Ալէքսանդրիա, Կ. Լ. Վաշման և ընկ.
Մալթա, Ա. Քամիլլէրի.
Շիրա, Ա. Մ. Մավրոկորտատօ.
Զմիւռնիա, Պ. Ռէբցոլ և ընկ.
512

ՏԱՄՆ ՏԱՐՈՒԱՆ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ

ՄԻՋԱՏԱՍՊԱՆ ԵՒ ԱՆՈՒՇԱՀՈՏ

ՃՇՄԱՐԻՏ ՓՈՇԻ

Սենեկաց եւ զգեստուց համար
Ա. ՄԻՂԱՔՕՂԼՈՒ
Ի Սուլիէօ (Դալմաթիա)

Կեդրոնատեղի ի Կալաթա, Սամ-Հանէ Լոյտ խան, 2։

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐԻ

ԵՐԿԱՆԱՔԱՐ *առաջին կարգի և զուտ պողպատէ, կրելով* ՍԻՏՆԷՅ ՆՕՈՒԻԼ *նշանը։*

Կաշիէ ՓՈԿԵՐ *ամեն մեծութեամբ, մեքենայներու համար։*

ՈՒԵՏԻՆԻ *իւղ մեքենայից համար։*

ՄԱՀՃԱԿԱԼՔ *երկաթէ և արոյրէ։*

ՄԱՄՈՒԼՔ *ընդօրինակութեան։*

Ջանազան տեսակ ԴԱՐԲՆԱՑ *առարկայք։*

Անգլիական ԹԱՆԱՔ *տպագրատանց համար։*

ՍԻՏՆԷՅ ՆՕՈՒԻԼ ԵՒ ԸՆԿ.

Վաճառական և ընդհանուր գործակալ
ՅԱՆՁՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԵԱՆ
Գէօրգ ալէյ խան, Եիւքսէք Գալտըրըմ
Ղալաթիա, Կ. ՊՈԼԻՍ

Միակ կեդրոնատեղի
ՄԻԼՆԸՐԻ ԴՐԱՄԱՐԿՂԱՑ
Որոնք փորձուած են ընդդէմ հրոյ և խարդախման

Գնողաց համոզման համար մեր վաճառատանց մէջ կը գտնուին վկայագրեր աշխարհի մէջ եղած փորձերու ապացոյցներ։

ԲԼԱՔԷ ԱՐԾԱԹԵՂԷՆՔ

Անգլիոյ հռչակաւոր գործարանէն
ՃՕՆ ՆՕՍԹԻԼ ԵՒ ՈՐԴԻՔ
ԱՃԵԼԻՔ, ՄԿՐԱՏՔ ԵՒ ԶՄԵԼԻՔ
Նոյն վաճառատան

ԲԷՆԴՐՈՒԻ ԼԱՄԲԱՐՆԵՐ
Նոր կատարելագործութեամբ շինուած, երկու լոյսով

Վաճառատանս յանձնարարուածքով կ'ընդունի ամէն տեսակ ապրանքներ ապսպրել։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷԻ

Սկսեալ ի 1 Հոկտեմբեր (Ն. Տ.) 1886, մինչեւ նոր տնօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	4	6	8	2	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42	44				
	Առաւօտ												Իրիկուն													
	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
Կ. Պոլիս	6 15	6 44	7 12	7 45	8 9	8 40	9 10	9 44	10 20	10 48	11 22	11 50	1 30	2 1	2 54	3 41	4 9	4 42	5 11	5 39	5 55	6 37	...	...	...	...
Գում—գաբու	6 24	6 3	7 22	7 55	8 18	8 49	9 19	9 53	10 29	10 57	11 31	11 59	1 39	2 10	3 3	3 50	4 18	4 51	5 20	5 48	6 4	6 46	...	...	...	...
Եէնի—գաբու	6 28	6 57	7 26	...	...	8 53	9 23	... ...	10 33	11 1	11 35	12 3	1 43	2 14	3 7	3 54	4 22	4 55	5 24	5 52	...	6 50	...	...	...	...
Տավուգ փազար	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Սամաթիա	6 34	7 3	7 32	...	...	8 59	9 29	... ...	10 39	11 7	11 41	12 9	1 49	2 20	3 13	4 ...	4 28	5 1	5 30	5 58	...	6 56	...	...	...	...
Եէտի—գուլէ	6 38	7 7	7 38	8 5	8 26	9 4	9 32	10 1	10 43	11 10	11 45	12 12	1 52	2 24	3 17	4 4	4 31	5 6	5 33	6 1	6 13	7 1	...	...	...	...
Մագրիգիւղ	6 49	7 19	7 50	8 19	...	9 16	...	... ...	10 55	... ...	11 58	... ...	... ...	2 36	3 28	4 16	...	5 18	...	...	6 25	7 12	...	...	...	...
Այ Ստեֆանօ	...	7 28	7 59	8 31	...	9 25	...	... ...	11 4	... ...	12 8	... ..	... ...	2 45	...	4 25	...	5 27	...	...	6 35	...	...	...	...	...
Քիւչիւք Չէք	...	...	...	8 40	...	...	...	... ...	... ...	... ...	12 16	...	...	...	...	...	...	...	...	...	6 43	...	...	...	...	...
....	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	3	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	41	43	1				
	Առաւօտ											Իրիկուն														
	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
Քիւչիւք Չէք	...	6 35	...	...	...	...	... ...	... ...	...	...	...	... ...	1 52	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Այ Ստեֆանօ	...	6 44	...	7 41	...	8 40	... ...	9 39	...	...	11 21	... ...	2 1	...	2 54	...	...	4 42	...	5 50	...	6 25	...	...	...	...
Մագրիգիւղ	6 25	6 54	7 27	7 51	...	8 50	... ...	9 49	...	...	11 31	... ...	2 11	...	3 4	3 51	...	4 52	...	6 ...	...	6 36	...	...	...	...
Եէտի—գուլէ	6 38	7 6	7 39	8 3	8 34	9 4	9 38	10 1	10 14	11 16	11 44	1 24	2 23	2 48	3 16	4 3	4 36	5 5	5 38	6 12	6 31	6 49	...	...	...	...
Սամաթիա	6 42	7 10	7 43	8 7	8 38	9 8	9 42	... ...	10 18	11 20	11 48	1 28	2 27	2 52	3 20	4 7	4 40	5 9	...	6 16	6 35	7 3	...	...	...	...
Տավուգ փազար	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Եէնի—գաբու	6 48	7 16	7 49	8 13	8 44	9 14	9 48	... ...	10 24	11 26	11 54	1 34	2 33	2 58	3 26	4 13	4 46	5 15	...	6 22	6 41	...	...	...	...	...
Գում—գաբու	6 52	7 20	7 53	8 17	8 48	9 18	9 52	10 10	10 28	11 30	11 58	1 38	2 37	3 2	3 39	4 17	4 50	5 19	5 47	6 26	6 45	7 12	...	...	...	...
Կ. Պոլիս	7 ...	7 28	8 1	8 25	8 56	9 26	10 ...	10 18	10 36	11 38	12 6	1 46	2 45	3 10	3 38	4 25	4 58	5 27	5 55	6 34	6 53	7 20	...	...	...	...
....	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Փոքր ծրարներն անխտիր կ'ընդունուին ամեն կառախմբի մէջ, իսկ մեծ ծրարք Պոլսէն Մաքրի գիւղ կամ աւելի հեռու կայարանաց միջեւ բանող կառախմբոց մէջ միայն։ Թիւ 1 և 2 կառախումբերն ունին Ա. Բ. և Գ. կարգի վակոններ. միւս կառախումբերն ունին միայն Բ. և Գ. կարգի վակոններ։